

PÉNZÜGYI KISOKOS

Lépj ki bántalmazó
kapcsolatodból
pénzügyileg felkészülten!

Tanácsra van szükséged? Fordulj hozzánk bizalommal!

<https://segelyszervezet.hu/penzugyi-tanacsadas-anonim-feluletunkon/>

Konkrét pénzügyi vagy hitellel kapcsolatos kérdés esetén vedd fel a kapcsolatot számlavezető bankoddal, hiteleződdel, hogy személyre szabott, pontos tájékoztatást kapj. Hiteltörlesztési nehézség esetén azonnal jelezd a problémát hiteleződnek! A megoldás kulcsa az együttműködés, valamint, hogy teljes körű és pontos információkat adj pénzügyi helyzetedről.

PÉNZÜGYI KISOKOS

Tartalomjegyzék:

1.	Bevezető	7
1.1	Miért jött létre ez a dokumentum?	7
1.2	Pénzügyi műveltség	7
2.	Banki témakörök	7
2.1	Pénzügyi tippek a mindennapi életben	7
2.1.1	Háztartási költségvetés	7
2.1.2	Hogyan érdemes fizetési számlát, más szóval bankszámlát választani?	8
2.1.3	Miért fontos a megtakarítás?	8
2.1.4	Miért hasznos a biztosítás – 7 pontban?	9
2.1.5	Mire való az egészségpénztár?	9
2.1.6	Mit lehet tenni a magasabb összegű nyugdíj érdekében?	10
2.1.7	Hogyan lehet felkészülni a lakásvásárlásra	10
2.1.8	Tervezd meg a kiadásaid!	10
2.1.9	Miért szükséges átgondolni a költségeket?	10
2.1.10	Hogyan készül a háztartási költségvetés tervezés:	11
2.2	Hitelfelvétel Tudatosság	11
2.2.1	Bevezető	11
2.2.2	Hitel alapfogalmak	11
2.2.3	Hol lehet hitelt felvenni?	12
2.2.4	Mire kell figyelni a hitel kiválasztásakor?	12
2.2.5	Mekkora a vállalható törlesztőrészlet?	13
2.2.6	Milyen futamidőt válasszak?	13
2.3	Eladósodás veszélyei	14
2.3.1	Kérj több ajánlatot!	14
2.3.2	Hogyan lehet összehasonlítani a különböző ajánlatokat?	14
2.3.3	Mire kell figyelni egy hitelközvetítői ajánlat esetén?	15
2.3.4	Mennyit számít az önerő?	15
2.3.5	MNB adósságfék szabályok	15
2.3.6	Emelkedhet a törlesztőrészlet?	16
2.3.7	Hosszú távon is vállalható?	16
2.3.8	Mit lehet tenni, ha csökken a jövedelem?	17
2.3.9	Eljárás a Pénzügyi Békéltető Testületnél	18
2.3.10	Kérelem a Magyar Nemzeti Bankhoz	18
2.4	Lehetőségek fizetési nehézségek esetén	18
2.4.1	Mit lehet tenni fizetési nehézség esetén?	18
2.4.2	Mérd fel a pénzügyi helyzetet!	18
2.4.3	Fizess annyit, amennyit tudsz!	19

2.4.4	Tájékozódj a lehetőségeidről!	19
2.4.5	Mit ne tegyél fizetési nehézség esetén?	19
2.4.6	Ne bízz mindent a fedezetre!	20
2.4.7	Áthidaló megoldások	20
2.4.8	Igényelj szociális támogatást	20
2.4.9	A késedelem ára	20
2.4.10	Az elszámolás szabályai	21
2.4.11	A KHR nyilvántartás jellemzői	21
2.5	A hitelszerződés felmondásának elkerülése	21
2.5.1	Mit lehet tenni, ha megérkezik a felmondás előtti utolsó felszólítólevél?	21
2.5.2	A felmondást követően tartozásod összege gyorsan növekedhet!	22
2.5.3	A felmondás költségei is Téged terhelnek!	22
2.5.4	Központi Hitelinformációs Rendszer (KHR)	23
2.5.5	Központi Hitelinformációs Rendszer (KHR)	23
2.6	Teendők hitelszerződés felmondása esetén	23
2.6.1	Mi történik, ha a hitelező felmondja a szerződést?	24
2.6.2	Mit lehet tenni, ha kifogás merül fel a szerződés felmondásával kapcsolatban?	24
2.6.3	A teljes vagyont érintheti a végrehajtás?	24
2.6.4	Milyen lehetőségek vannak a megoldásra?	24
2.6.5	Mit lehet tenni, ha nem sikerül megegyezni?	24
2.6.6	Mit tesz a hitelnyújtó, ha az adós nem fizet?	25
2.6.7	Hol lehet panaszt tenni a végrehajtással kapcsolatban?	25
2.7	Pénzügyi békéltető testület	25
2.7.1	Milyen ügyekben jár el a Pénzügyi Békéltető Testület?	25
2.7.2	Mit jelent a méltányossági ügy?	26
2.7.3	Melyek a PBT eljárás elindításának feltételei?	26
2.7.4	Hogy lehet a PBT eljárást kezdeményezni?	26
2.7.5	Kitől lehet segítséget kérni a kérelem megírásához?	26
2.7.6	Jár-e költséggel a PBT eljárás?	26
2.7.7	Hogyan zajlik az eljárás?	26
2.7.8	Milyen döntéseket hozhat a PBT?	27
2.7.9	A PBT elérhetősége	27
2.8	Központi Hitelinformációs Rendszer	27
2.8.1	Mi az a Központi Hitelinformációs Rendszer?	27
2.8.2	Kik és kikről szolgáltatnak adatokat a KHR-be?	28
2.8.3	Mit jelent a „negatív” és a „pozitív” adat?	28
2.8.4	Mennyi ideig érhetőek el a hitelszerződések adatai?	28
2.8.5	Több hitelszerződés esetén hogyan tartják nyilván az adatokat?	29

2.8.6	Hogyan lehet megismerni a nyilvántartott az adatokat?	29
2.8.7	Mit lehet tenni, ha az adatok nem felelnek meg a valóságnak?	29
2.8.8	Hogyan tudja meg az ügyfél, hogy a hitelintézet adatot továbbított róla a KHR-be?	29
2.8.9	Befolyásolja a KHR lista a hitelfelvételt?	30
2.9	Magáncsőd	30
2.9.1	Mi a magáncsőd eljárás célja?	30
2.9.2	Kinek lehet ez megfelelő megoldás?	31
2.9.3	Hogyan indul az eljárás?	31
2.10	Gyorskölcsönök	31
2.10.1	Mi a gyorskölcsön?	31
2.10.2	Mit kell átgondolni a gyorskölcsön felvétele előtt?	32
2.10.3	Mire kell figyelni az „akciós hiteleknél”?	32
2.11	A hitelkártya és használatának kockázatai	33
2.11.1	Mi a hitelkártya?	33
2.11.2	Ki és milyen feltételekkel lehet hitelkártyabirtokos?	33
2.11.3	Mire kell figyelni hitelkártya használata esetén?	33
2.11.4	Bankkártya vagy hitelkártya – 6 pontban a legfontosabb tudnivalók	34
3.	Válással kapcsolatos témakörök	34
3.1	Felkészülés a válasra – 10 legfontosabb teendő válás előtt	34
3.2	Felkészülés a válasra – pénzügyi szempontból	35
3.2.1	Hogyan készülünk fel egy válásra, hogyan tekintsük át a pénzügyeinket?	36
3.2.2	Rendezd a munkaviszonyod, legyen önálló bevételed	36
3.2.3	Mit tartalmaz a vagyonelejtár?	36
3.2.4	Legjobb megoldás a megegyezés	37
3.2.5	Pénzügyi tervezés a különélés időszakára	37
3.2.6	Hogyan szerezzünk információt a pénzügyeinkről?	38
3.2.7	Mi a teendő, ha házastársad pénzügyi információkat rejteget?	39
3.3	Babaváró hitel – válás esetén	39
3.3.1	Milyen esetekben veszíthetjük el az elnyert támogatást?	39
3.3.2	Mennyit veszíthetünk, ha elveszítjük a Babaváró támogatást?	40
3.4	CSOK és CSOK hitel – válás esetén	41
3.4.1	CSOK visszafizetés: mekkora összeggel kell számolni?	41
3.4.2	Különös méltánylást érdemlő helyzetek	42
3.4.3	Kivételes helyzetben kitolható a gyermekvállalás határideje	42
3.5	Hitel – válás esetén	43
3.5.1	Mi történik a közös vagyonnal válás esetén?	43
3.5.2	Közösek-e a házasság alatt felvett hitelek?	43

3.5.3	A közösen felvett hitel sorsa a válás után	43
3.5.4	Az önállóan vállalt adósságok és a válás	44
3.5.5	A hitelmegosztás módjai	44
3.6	Családi kedvezmény válás után	45
3.6.1	Közös szülői felügyelet és a felváltva gondozás	45
3.6.2	Mit kell tenned, ha tudod, hogy a volt Párod jogtalanul igénybe veszi a családi kedvezményt?	46
3.7	Közös bankszámla megszüntetése	47
3.7.1	Mi a számlazárás menete?	47
3.7.2	Mi történik a bankszámlához kapcsolt szolgáltatásokkal?	47
3.7.3	Lezárul-e automatikusan a folyószámla lakáshitel végtörlesztése esetén?	48
3.7.4	Hogyan történik a számlazárás?	48
3.7.5	Mi a teendő, ha tartozás vagy megtakarítás maradt a bezárandó számlán?	48
3.8	Ingtatlannal kapcsolatos teendők (pl. közüzemi szerződések átírása válás után)	48
3.8.1	Mikor kell a közműveket átíratni?	49
3.8.2	Milyen közüzemi szolgáltatásokra érdemes gondolni?	49
3.8.3	A közmű átírás menete	49
3.8.4	Közművek átírásának határideje	50
3.8.5	Közmű átírás online	50
3.8.6	Közmű átírás személyesen	50
3.8.7	Mindkét félnek kötelező megjelenni közmű átírásnál?	50
3.8.8	Milyen dokumentumok szükségesek az átíráshoz?	50
3.8.9	Közmű átírás költségei	51
3.8.10	Mennyibe kerül, ha lekéssük a határidőket?	51
3.8.11	Társasház esetén közös költség átírása	51
3.8.12	Lakcím bejelentése	51
3.8.13	Mi történik az ingatlan biztosítással tulajdonosváltás esetén?	51
3.9	Közüzemi tartozások kezelése lakás tulajdon vagy tulajdonrész vásárlás esetén	52
3.9.1	Mikor járunk el körültekintően?	52
3.9.2	Miért fontos az alaposág – társasházi lakás esetén?	52
3.9.3	Az eladó kötelezettsége	52
3.10	Közüzemi tartozások kezelése	53
3.10.1	Mi történik vízközmű tartozás esetén?	53
3.10.2	Mi történik villamosáram tartozás esetén?	53
3.10.3	Védendő felhasználók, illetve fogyasztók	54
3.10.4	Védendő fogyasztók nyilvántartásba vétele	54
3.10.5	Ha már fizetési hátralékom van, mire figyelj?	55

1. BEVEZETŐ

1.1. MIÉRT JÖTT LÉTRE EZ A DOKUMENTUM?

A személyes pénzügyeink kezelésével minden nap foglalkozunk. Hogyan gazdálkods a pénzeddel? Milyen esetben döntesz hitelfelvétel mellett?

Többek között a banki tevékenységet, a költségvetés-tervezést, az adósság- és hitelkezelést, valamint a befektetést foglalja magában. Válás vagy különélés esetén hasznos előre megtervezni pénzügyinket, illetve a ezzel kapcsolatos teendőket. Vessünk egy pillantást ezekre az ismeretekre.

A dokumentum célja, hogy krízishelyzetben lévő, gazdasági erőszak áldozatainak segítséget nyújtson a pénzügyi ismereteik szélesítésében.

1.2. PÉNZÜGYI MŰVELTSÉG

A pénzügyi műveltség az a képesség, aminek segítségével megértjük és használjuk különféle pénzügyi készségeket, beleértve a személyes pénzgazdálkodást, a költségvetés-tervezést.

A pénzügyi ismeretek elsajátítása segíthet elkerülni a rossz pénzügyi döntéseket. A pénzügyi ismeretek elsajátításának kulcsfontosságú lépései közé tartozik a költségvetés létrehozása, a kiadások nyomon követése, az adósság törlesztésének megtanulása.

Az ezekhez a témákhoz kapcsolódik a pénz működésének megismerése, a pénzügyi célok kitűzése és elérése, az etikátlan/diszkriminatív pénzügyi gyakorlatok tudatosítása, valamint a pénzügyi kihívások kezelése, amivel szembesülünk életünk során.

2. BANKI TÉMAKÖRÖK

2.1. PÉNZÜGYI TIPPEK A MINDENNAPI ÉLETBEN

Főbb témakörök:

- Miért fontos a háztartási költségvetés?
- Hogyan válasszak bankszámlát?
- Miért hasznos a biztosítás – 7 pontban

2.1.1. Háztartási költségvetés

Válás vagy különélés tervezése estén különösen fontos, hogy nemcsak átlássuk a pénzügyeinket, hanem megtervezzük azt. A bevételeidről és kiadásaidról készíts költségvetést (például havi és éves időtávra), hogy könnyebben áttekinthesd pénzmozgásaidat! A költségvetés a váratlan pénzügyi nehézségek esetén is jól jöhet, hiszen ennek segítségével nyomon követheted és csoportosíthatod kiadásaidat. A felesleges kiadások csökkentésével bevételeid egy részét rendszeresen meg tudod takarítani. Mielőtt elkezdenéd a tervezést:

- válaszsd ki, hogy milyen formában szeretnéd vezetni háztartási költségvetésedet (használhatsz például papírt és tollat, számítógépes programot, vagy mobilalkalmazást);

- gondold át rövid és hosszú távú pénzügyi céljaidat;
- vedd figyelembe, hogy milyen bevételekre számíthatsz;
- nézd át, mire mennyit költöttél az elmúlt hónapokban, és ezekből mely kiadások az igazán fontosak!

A köznyelvben bankszámlának vagy folyószámlának nevezett, pénzügyi intézmény által vezetett számlát a hatályos jogszabályok fizetési számlának nevezik. Azért ezt az elnevezést használják, mert pénzküldésre használható számlát manapság már nemcsak hagyományos bankok vezethetnek, hanem új típusú, nem banki pénzforgalmi szolgáltatók is.

2.1.2. Hogyan érdemes fizetési számlát, más szóval bankszámlát választani?

Ha a volt közös bankszámlád a korábbi házasság/élettársaddal, érdemes új számlacsomagot keresned. A számodra legmegfelelőbb számla kiválasztásához kérd több szolgáltató ajánlatát! Ha a tájékoztatás során nem értesz valamit, kérdezz bátran! A számodra ideális számla kiválasztásával a bankköltségeiden is spórolhatsz. Mielőtt kiválasztanád a fizetési számlát,

- gondold át, hogyan változtak fizetési szokásaid az utóbbi időben;
- mérlegeld, hogy bankfiókban vagy interneten, készpénzzel vagy bankkártyával intézed inkább pénzügyeidet;
- vedd figyelembe, hogy szoktál-e utalni, és ha igen, milyen rendszerességgel;
- vizsgálj meg, milyen egyéb lehetőségeket kínál egy-egy számlacsomag! Gondold végig, hogy pénzügyi céljaidhoz melyik számlacsomag az ideális! Számos lehetőség van a számlavezető szolgáltató kiválasztására, ilyen például a Pénzügyi Navigátor honlapon elérhető Bankszámlaválasztó program.

2.1.3. Miért fontos a megtakarítás?

Amennyiben jövedelemmel rendelkezel, érdemes mihamarabb a megtakarításokra is gondolnod! A megtakarítás átsegíthet egy hirtelen jött anyagi problémán, bevételkiesésen, vagy egy nagyobb értékű kiadás, vásárlás esetén segíthet elkerülni, hogy hitelt kelljen felvenni. Rendszeres megtakarítással lassabban érheted el céljaidat, viszont jellemzően jóval olcsóbban juthatsz hozzá a kiválasztott termékhez, mint hitelfelvétellel. Mielőtt kiválasztanád a számodra megfelelő megtakarítási formát,

- határozd meg, hogy milyen céllal takarékoskods;
- gondold át, hogy mikor szeretnél hozzáférni félretett pénzedhez;
- számold ki, hogy mekkora összeget és mennyi ideig tudsz nélkülözni;
- vedd figyelembe, hogy bizonyos konstrukciók magasabb hozamot ígérnek ugyan, de ezek jellemzően nagyobb kockázattal is járnak;
- mindig alaposan nézz utána a termék, szolgáltatás részleteinek, feltételeinek! Hogy megtaláld a számodra megfelelő megtakarítási formát, hasonlítsd össze több intézmény ajánlatát, illetve kérj tanácsot pénzügyi szakembertől! Választásodat segíti a Pénzügyi Navigátor alkalmazások között elérhető Betét- és megtakarításkereső program.

2.1.4. Miért hasznos a biztosítás – 7 pontban?

A biztosítások váratlan, előre nem látható helyzetekre nyújthatnak anyagi segítséget, vagy épp egy tervezhető cél (pl. nyugdíjkiegészítés) megvalósítását segíthetik elő. Az alábbiakban néhány olyan helyzetről olvashatsz, amikor jól jöhet a biztosítás.

1. A baleset- vagy egészségbiztosítás a baleset, illetve betegség miatt szükségessé váló műtétek, kórházi kezelések esetére nyújthat anyagi segítséget, de akár az ezen időszakban kieső munkabéredet is pótolhatod vele.
2. A biztosítások egyik további formája az életbiztosítás, amelynek több fajtája közül is választhatsz. Egy alacsony díjú kockázati életbiztosítással – amit esetenként balesetbiztosítás is kiegészíthet – szeretteidről gondoskodhatsz.
3. Az elérési életbiztosítás lényegében megtakarítás, hiszen akkor juthatsz a pénzedhez, ha eléred a szerződésben meghatározott időtartamot. Ezek kombinációját, úgynevezett vegyes életbiztosítási formát is választhatsz. Ebben az esetben is a szerződésben meghatározott esemény bekövetkeztekor vagy a meghatározott időtartam elérése esetén fizeti ki a megtakarítást a biztosító, azonban biztosítási védelmet nyújt a tartam alatt bekövetkező kockázati eseményekre is.
4. Ha már családot alapítottál, nem csak magadról kell gondoskodnod! A személyre szabott ajánlat érdekében érdeklődj a biztosítóknál, közvetítőknél vagy független biztosítási alkuszoknál!
5. Vagyonbiztosítást akkor érdemes kötnöd, ha ingatlannal vagy ingóságokkal rendelkezel. Amennyiben lakásvásárláshoz hitelt veszel fel, a bank előírja a lakásbiztosítást, valamint kéri a hitelfedezeti biztosítás megkötését is.
6. Autótulajdonosként kötelező rendelkezned gépjármű-felelősségbiztosítással, azonban nem csak a kötelezően előírt biztosítás a fontos.
7. Értékeid védelme saját érdeked! Mindig a megfelelő biztosítást válaszd! Váratlan helyzetekben nagy segítséget nyújthat, ha a biztosító vállalja át az anyagi terheket.

Akkor is köthetsz biztosítást, ha albérletben élsz, ezzel védve már megszerzett ingóságaidat. Ennek részleteiről érdeklődj a szolgáltatóknál, vagy a Téged képviselő független közvetítőnél, alkusznál!

2.1.5. Mire való az egészségpénztár?

Az egészségpénztári megtakarítás célja, hogy időben felkészülhess a váratlan egészségügyi kiadásokra, valamint, hogy az egészséged megőrzése érdekében igénybe vett szolgáltatásokat finanszírozd. Előfordulhatnak orvosi kiadások, amelyek az egészségpénztárban felhalmozott megtakarításból is rendezhetőek. Például egy fogorvosi kezelés költsége, gyógyszer, illetve gyógyászati segédeszköz is finanszírozható egészségpénztáron keresztül. Befizetéseid után adó-visszatérítést igényelhetsz, amelyet egészségpénztári számládra utalnak vissza. A pénztári megtakarítások terhére betegség esetén kérheted lecsökkent munkabéred kiegészítését is. 2016. január 1-jétől az egészségpénztárak önszegélyező pénztári szolgáltatásokat is nyújthatnak. Ilyenek lehetnek például:

- gyermek születéséhez kapcsolódó ellátások;
- munkanélküliségi ellátások;
- tűz- és elemi károkhoz kapcsolódó segélyek;
- betegséghez, egészségi állapothoz kapcsolódó segélyek;
- óvodai nevelési- és iskolai tanévkézdési (beiskolázási) támogatás;

- gyógyszer és gyógyászati segédeszköz árának támogatása;
- közüzemi díjak finanszírozásának támogatása;
- lakáscélú jelzáloghitel törlesztésének támogatása;
- otthoni gondozás, idősgondozás támogatása.

2.1.6. Mit lehet tenni a magasabb összegű nyugdíj érdekében?

Már az első munkahelyeden érdemes nyugdíjcélú megtakarításra gondolnod! Minél előbb kezdesz megtakarítani, annál kisebb havi összegeket kell félretenned ugyanazon nagyságú nyugdíj-kiegészítés eléréséhez. Többféle nyugdíjcélú megtakarítás létezik (például: nyugdíjpénztár, nyugdíj-előtakarékosági számla, nyugdíjbiztosítás), különböző kockázatokkal és költségekkel. Mielőtt kiválasztanád a számodra megfelelőt,

- gondold át, mennyire értesz a pénzügyekhez, mivel a különböző termékekhez eltérő pénzügyi felkészültség szükséges;
- nézz utána, hogy mely megtakarítási forma esetében és milyen feltételekkel igényelhetsz adó-visszatérítést!

2.1.7. Hogyan lehet felkészülni a lakásvásárlásra

Amennyiben lakásvásárlást tervezel, érdemes minél előbb elkezdni az ilyen célú takarékoskodást. Ennek egyik bevált formája a lakás-takarékpénztár, aminek előnye, hogy a pénzügyi terhek kiszámíthatóak, a szerződéses összeg pedig a lakáscélok széles körére felhasználható, továbbá kedvezményes hitel felvételére is lehetőség nyílhat. Fontos, hogy a 2018. október 17. után megkötött lakás-előtakarékosági szerződések hozama nem egészül ki állami támogatással. Az aktuális ajánlatokról és feltételekről érdeklődj a pénzügyi szolgáltatóknál!

2.1.8. Tervezd meg a kiadásaid!

Az elsődleges cél, hogy kiszámíthatóak legyenek a pénzügyek. Érdemes végiggondolni, milyen kiadásokra és bevételekre lehet számítani a jövőben, így felkészültebben lehet szembenézni a nem várt kiadásokkal, és a tervek is könnyebben megvalósíthatóak. Javasolt átgondolni a rövid, közép- és hosszú távú terveket, és konkrétan, előre meghatározni, hogy mikor, mire lehet majd költeni. Minden nagyobb kiadással kapcsolatban át kell gondolni, hogy azokat milyen bevételből lehet majd fedezni. Ha a kalkuláció azt mutatja, a következő időszakban több lesz a tervezett kiadás, mint a várható bevétel, akkor újra át kell gondolni, mi fér bele a költségvetésbe. Ellenkező esetben a túlköltekezésnek akár súlyos anyagi nehézségek lehetnek a következményei! Az iskolakezdésre készülve például megbecsülhetőek a várható kiadások, vagy előre betervezhető egy drágább elektronikai cikk, például egy mosógép vásárlása, de akár a karácsonyi ajándékok beszerzése is. Ha a költségvetési terv előre kalkulál ezekkel a tételekkel, akkor hónapokkal korábban el lehet kezdeni készülni ezekre a kiadásokra, folyamatosan félre lehet tenni rájuk, így sem a tanévkezdés, sem a mosógépvásárlás, sem a karácsonyi ajándékok nem okoznak váratlan kiadást. Ennek eredményeként a családi kasszát sem terhelik meg, vagyis elkerülhetőek a fizetési nehézségek!

2.1.9. Miért szükséges átgondolni a költségeket?

A pénzügyek tudatos megtervezésével nemcsak a kiszámíthatóság növelhető, de utólag ellenőrizhető, át kell-e dolgozni a tervet. Tudatos tervezéssel akár egy hitelfelvétel is elkerülhető.

Ne feledd! Az eredmények kiértékelése nagyon fontos lépése a háztartási költségvetés készítésének, hiszen ennek segítségével tudhatod meg, hogy milyen szokásain célszerű változtatnod, milyen kiadásokat kell átgondolnod! A költségtervezés ahhoz is hasznos, hogy lehetőség nyíljon tartalék, megtakarítás készítésére.

2.1.10. Hogyan készül a háztartási költségvetés tervezés:

Elsőként a kiadásokat és a bevételeket kell megvizsgálni.

Bevételek:

- munkabér, jövedelem,
- béren kívüli munkáltatói támogatás (pl. cafeteria),
- állami juttatások (pl. családi pótlék),
- egyéb nem rendszeres jövedelmek.

Kiadások:

- állandó, fix költségek (pl. rezszi, hitel-törlesztőrészlet),
- megélhetési költségek (pl. élelmiszer, közlekedés, öltözködés),
- váratlan kiadások (pl. mosógépjavítás).

Először az elmúlt hónapok pénzmozgásait érdemes átnézni. Ehhez legegyszerűbb elővenni a bankod által küldött részletes számlakivonatot, vagy online lekérdezni a számlatörténetet, illetve előkeresni a befizetett csekket, vásárlási blokkokat. Amennyiben nem számlára érkezik a jövedelem, a legcélravezetőbb a következő fizetéstől fizetésig terjedő időszakban felírni minden bevételt és kiadást. Ezután kezdődhet a tervezés!

A költségvetés elkészítésére többféle megoldás létezik. Az interneten számos költségvetés-számító program érhető el, így például a Pénzügyi Navigátor Háztartásiköltségvetésszámító alkalmazása, amely hasznos tippekkel is szolgál a spóroláshoz.

2.2. HITELFELVÉTEL TUDATOSSÁG

Főbb témakörök:

- Hitel alapfogalmak
- Mire kell figyelni a hitel választásakor?
- Mekkora a vállalható törlesztőrészlet

2.2.1. Bevezető

Egy hitelfelvétel akár több évre, évtizedre szóló kötelezettséget jelent, ami azonban kockázatokat is rejthet, akár súlyos anyagi következményekkel járhat. Hitelfelvétel előtt ezért légy körültekintő és dönts megfontoltan! Mielőtt hitelt vennél fel, mérlegeld, hogy valóban szükséged van-e rá, nincs-e más mód az adott helyzet megoldására. Ingyen hitel nincs! A hitelfelvétel költségekkel és kötelezettségekkel jár. Csak akkor vállalj hitelt, ha a kapcsolódó anyagi terheket is tudod vállalni!

2.2.2. Hitel alapfogalmak

THM – Teljes hiteldíj mutató

A banki ajánlatok összehasonlításának eszköze a THM (teljes hiteldíj mutató). Ebben nem csak a kamat, hanem az egyéb banki költségek is benne vannak.

Tehát nem elegendő csak a kamatokat összevetni, fontos az egyéb banki költségek vizsgálata is és főleg a mostani gyorsan emelkedő kamatok mellett látnunk kell, hogy a futamidő alatt mennyire gyorsan változhat a kamat. Ilyen esetben jó választásnak tűnhet a fix kamatozású hitel választása.

Önerő

Az önerő kérdése a lakásvásárláshoz kapcsolódó hiteleknel merül fel. A bank elvárja, hogy a lakás vételárának legalább 20 százalékát a hitelfelvevő fizesse meg. Erre azért van szükség, hogy a hitel biztosítékként szereplő ingatlan értéke a piaci ármozgások mellett is fedezze a hitel összegét.

JTM – Jövedelemarányos törlesztési mutató

Egy kölcsön törlesztőrésze általában a legfontosabb, amire odafigyelünk, hiszen ezt kell a bank felé folyamatosan kifizetnünk, ennek kell beleférnie a családi költségvetésbe. A bank is vizsgálja, hogy a havi nettó, tehermentes jövedelmünk milyen arányban viszonyul a havi törlesztőrészlethez. Ezt fejezi ki a JTM (jövedelemarányos törlesztési mutató). Ez 25–60 százalék közötti szám lehet, jövedelemtől és kamatperiódustól függően, vagyis a havi nettó fizetésed 60 százalékánál nem tehet ki többet a hiteled/ hiteleid törlesztő részlete összességében.

Fontos továbbá megértened a törlesztés–futamidő–kamat közötti összefüggést. Ha alacsonyabb a törlesztőrészlet, akkor változatlan hitelösszeg mellett ez csak úgy lehetséges, hogy a futamidőt kell megnövelned. Ennek viszont ára van, mert a hosszabb idő alatt sokkal több kamatot fizetünk ki.

2.2.3. Hol lehet hitelt felvenni?

Hitelt az arra engedéllyel rendelkező pénzügyi intézménynél lehet felvenni. A szolgáltatót és a konstrukciót kellő körültekintéssel kell kiválasztani, hiszen a hitelfelvétel jelzáloghiteleknel akár évtizedekre, de még személyi kölcsön esetében is jellemzően több évre szóló kötelezettséget jelent. Mindenképpen ellenőrizd, hogy az adott pénzügyi intézmény rendelkezik-e a megfelelő engedélyekkel! Ezt megteheted az MNB honlapján elérhető Piaci szereplők keresése menüpontban (<https://www.mnb.hu/felugyelet/engedelyezes-es-intezmenyfelugyeles/piaci-szereplo-keresese>).

2.2.4. Mire kell figyelni a hitel kiválasztásakor?

Soha nem kell azonnal dönteni! Az előzetes tájékozódást, tanácsadást követően kérj időt, hogy átgondolhasd az ajánlatot. Vizsgálj meg több lehetőséget más szolgáltatónál is! Ehhez érdemes elkérni az ügyintézőtől a hiteltermékre vonatkozó tájékoztatót, amelyet ingyen rendelkezésre kell bocsátaniuk.

Minden esetben kérdezz rá a futamidő hosszára! Érdemes összehasonlítani a különböző futamidejű ajánlatokat is, így láthatod, hogy rövidebb vagy éppen hosszabb idő alatt mekkora törlesztőrészletekre számíthatsz. Fontos, hogy a hosszabb futamidő alatt összességében nagyobb összegű kamatot kell megfizetned. Kérd el az ügyintézőtől a törlesztési táblázatot, hogy otthon is tanulmányozhasd!

- Kérdezz rá a hitelfelvétellel járó költségekre, és arra is, hogy a futamidő alatt ezek hogyan változhatnak!
- Kérj tájékoztatót arról, hogy mekkora a kamat mértéke, valamint arról, hogy a hitel fix vagy változó kamatozású! A jelzáloghitelek kamatkockázatairól és a fix kamatozású konstrukciók előnyeiről olvasd el az MNB tájékoztatóját a Pénzügyi Navigátor honlapon! A tájékoztató elérhető a <https://www.mnb.hu/letoltes/tajekoztato-a-kamatkockazatrol.pdf> címen.
- Kérdezz rá arra is, hogy a hiteltermékhez kapcsolódóan milyen járulékos szolgáltatásokat kötelező, illetve lehetséges igénybe venni! Ilyen lehet például a fizetési számla (bankszámla Ű vagy más néven folyószámla), illetve különböző biztosítási vagy megtakarítási termékek.

- Érdeklődj azoknak a szolgáltatásoknak a kondícióiról, amelyeket a hiteltermék mellett kötelező vagy érdemes igénybe venni!
- Kérj egy listát arról, hogy milyen dokumentumokat kell majd benyújtania a hitelfelvételhez, illetve milyen feltételei vannak az igénylésnek!
- Kérdezz rá, hogy milyen biztosítékokat kell nyújtani, és mi történik akkor, ha valamilyen oknál fogva nem tudod időben fizetni a hitelt!
- Lakáshitel felvételekor vedd számításba az MNB által minősített fogyasztóbarát lakáshiteleket is, amelyekről bővebb tájékoztatás az alábbi linken érhető el: <https://minositetthitel.hu/>!
- Személyi kölcsön felvételekor vedd számításba az MNB által minősített fogyasztóbarát személyi hiteleket is, amelyekről bővebb tájékoztatás az alábbi linken érhető el: <https://www.mnb.hu/mszh/>!
- Kizárólag akkor írd alá a szerződést, ha minden kérdésére választ kapsz és a szerződés valamennyi rendelkezését érted!

2.2.5. Mekkora a vállalható törlesztőrészlet?

Hitelfelvétel előtt mindig mérd fel, hogy adott időszakban, például havonta, mekkora törlesztőrészlet tudsz vállalni!

- Ehhez készíts családi költségvetést: összegezd a család bevételeit és kötelező kiadásait!
- Számold azzal is, hogy egy esetlegesen megemelkedő törlesztőrészletet tudnál-e fizetni!
- Gondolj a váratlan kiadásokra és helyzetekre is, mint például a betegség vagy a munkahely elvesztése!
- Érdeklődj a hitelfedezeti biztosításról, amely bizonyos váratlan élethelyzetek esetén bizonyos ideig mentesít a törlesztőrészletek fizetése alól! Kérdezz rá a biztosítási díj összegére, a fizetési ütemezésre és a módosítás feltételeire!
- A kiadástervezéshez használd a Pénzügyi Navigátor honlapon elérhető Háztartásköltségvetés-kalkulátort.

Hogyan lehet összehasonlítani különböző hiteltermékeket?

A különböző hitelek összehasonlításának egyik legegyszerűbb módja a THM-ek, azaz a teljes hiteldíj mutatók összevetése. Ez a speciális képlet alapján számított mutató tartalmaz minden olyan költséget, díjat, amelyet szerződésszerű teljesítés esetén egy évre vetítve, a tőkén felül fizetni kell a hitelező felé. Ilyen fizetési kötelezettségek lehetnek például a kamat, különféle díjak, jutalékok, adók stb. Mindezek mellett azonban lehetnek olyan tételek, amiket a THM sem tartalmaz, mint például a közjegyzői díj. Minél alacsonyabb tehát a THM, annál kedvezőbb a fizetendő teljes hiteldíj, vagyis annál olcsóbb a kölcsön.

2.2.6. Milyen futamidőt válasszak?

A futamidő meghatározhatja a kamat összegét. Minél hosszabb a hitel futamideje, annál több kamatot fizetsz vissza. Emellett mérlegelned kell azt is, hogy hitelfelvétel célja és a futamidő hossza arányos legyen.

2.3. ELADÓSODÁS VESZÉLYEI

Főbb témakörök:

- Mivel jár a hitelfelvétel?
- Hogyan lehet összehasonlítani a különböző ajánlatokat?
- Mi az önerő?
- Mit kell tudni a törlesztőrészletről?

Bármikor alakulhatnak úgy az életkörülmények, hogy hitelre lesz szükség. Számos váratlan esemény módosíthatja a korábbi célkitűzéseket, elképzeléseket, de az is előfordul, hogy épp a tudatos tervezéshez, az életminőség javításához elengedhetetlen egy ilyen típusú anyagi segítség. A gyakran több évre, lakáshitelek esetén akár több évtizedre kiható hiteldöntések előtt érdemes időt szánni a kockázatok mérlegelésére! Ha nagyobb hitelt veszel fel, mint aminek rendszeres terheit hosszú távon is fizetni tudod, megnő az esélye annak, hogy a kölcsönt nem tudod maradéktalanul visszafizetni. Mindez nagyon súlyos anyagi helyzethez vezethet. Számos szabály van érvényben a túlzott eladósodottság megelőzése vagy elkerülése érdekében, fontos azonban, hogy hitelfelvétel előtt mindenki tisztában legyen saját lehetőségeivel!

2.3.1. Kérj több ajánlatot!

Hitelfelvétel előtt a legfontosabb a hitel céljának tisztázása és az előzetes, körültekintő tájékozódás! Szánj időt arra, hogy felmérjed a kínálatot! A hitelnnyújtás is szolgáltatás, ezért legalább 4-5 intézmény ajánlatát mindenképpen hasonlítsd össze ahhoz, hogy el tudj dönteni, melyik a számodra legmegfelelőbb! Ehhez használd a Pénzügyi Navigátor honlapon elérhető Hitel- és lízingtermék-választót.

Döntési szempontok – kérj információt:

- a kamatozásról
- a különféle díjakról és költségekről,
- a teljes hiteldíj mutatóról (THM),
- a kalkulált törlesztési összegéről,
- a kamat- és díjfeltételek lehetséges változásáról,
- egy esetleges előtörlesztés lehetőségéről és költségeiről,
- az adóst terhelő összes fizetési kötelezettségről!

Fontos! A tájékoztatásra törvény kötelezi a hitelezőket. Mindig olvasd végig a kapott dokumentumokat! Amennyiben valamit nem értesz, kérj segítséget az ügyintézőtől, illetve egy független pénzügyi tanácsadótól!

2.3.2. Hogyan lehet összehasonlítani a különböző ajánlatokat?

A különböző hitelek összehasonlításának egyik legegyszerűbb módja a THM-ek, azaz a teljes hiteldíj mutatók összevetése. Ez a speciális képlet alapján számított mutató egyéves időszakra vonatkozóan tartalmaz minden olyan díjat, költséget, amelyet szerződésszerű teljesítés esetén egy évre vetítve a tőkén felül fizetni kell a hitelező részére. Ilyen fizetési kötelezettségek lehetnek például a kamat, különféle díjak, jutalékok, adók stb. Mindezek mellett azonban lehetnek olyan tételek, amiket a THM sem tartalmaz, mint például a közjegyzői díj.

Minél alacsonyabb tehát a THM, annál kedvezőbb a fizetendő teljes hiteldíj, vagyis annál olcsóbb a kölcsön.

2.3.3. Mire kell figyelni egy hitelközvetítői ajánlat esetén?

A hitelek világában egy pénzügyi közvetítő is segíthet kiigazodni. Ahogyan azonban az intézmények ajánlatai közül is körültekintően kell választani, közvetítőtől kapott ajánlat esetén is sok mindenre kell figyelni! Egy ajánlat megkérdőjelezhető lehet, ha:

- meglepően kecses feltételeket tartalmaz,
- kevés vagy hiányos információ található a közvetítőről,
- nem tájékoztat előre írásban a felmerülő fizetési kötelezettségekről.

2.3.4. Mennyit számít az önerő?

Hitelfelvételkor mind a hitelt vagy lízinget igénylő ügyfél, mind pedig a szolgáltatást nyújtó intézmény szempontjából a legnagyobb kockázatot az jelenti, hogy az adós nem tudja majd visszafizetni a kölcsönt. Ez jellemzően akkor következik be, ha a hitel törlesztőrészlete vagy az adós jövedelme valamilyen ok miatt kedvezőtlen irányba változik, amit az életkörülményeiben bekövetkező fordulat is okozhat. Fontos tehát, hogy a hitelező megfelelően mérje fel az ügyfél teherbíró képességét, ugyanakkor a fogyasztónak is tisztában kell lennie azzal, hogy a hiteltörlesztés általában többéves, akár évtizedes folyamatos fizetési kötelezettséget jelent. A pénzügyi intézmények általában hiteltípusonként meghatározzák a különböző hitelek felvételéhez szükséges minimális önerőt, azaz azt az összeget, amellyel az igénylőnek már rendelkeznie kell a hiteligényléshez. Minél nagyobb az önerő, annál kevesebb kölcsönre van szükség, így a havi törlesztőrészlet is csökkenthető. A hitelkérelem elindítása előtt tehát érdemes minél nagyobb összegű megtakarítással rendelkezni. A hitelezők nem nyújthatnak hitelt kizárólag a fedezet figyelembevételével, kivéve jogszabályban meghatározott esetekben. Jogszabályi előírásoknak megfelelően a hitelezők még a hitel felvételét megelőzően kötelesek felmérni ügyfelük hitelképességét.

Figyelembe kell venniük az igénylő jövedelmi helyzetét, háztartásának jövedelmi helyzetét, összes ismert hiteltartozását.

2.3.5. MNB adósságfék szabályok

2015. január 1-jétől hatályos az úgynevezett adósságfék-szabályozás, ami alapvetően két fő pillérből áll.

- A jövedelemarányos törlesztőrészlet-mutató (JTM) az ügyfelek rendszeres, legális jövedelmének meghatározott arányában korlátozza az új hitel felvételekor vállalható maximális törlesztési terheket, és ezáltal mérsékli az eladósodást.
- A hitelfedezeti mutató (HFM) a fedezett hiteleknél (például jelzáloghitelek, gépjárműhitelek) a fedezetek értékének arányában korlátozza a felvehető hitelek nagyságát.

Néhány jogszabályban meghatározott kivételtől eltekintve a JTM-korlátnak történő megfelelést minden hitelfelvételkor vizsgálnia kell a hitelnyújtóknak. A mutatóban az új hitel terhei mellett figyelembe kell venni az ügyfél minden fennálló hiteléhez kapcsolódó törlesztési terhét, rendelkezésre álló jövedelemként pedig csak az igazolt, legális nettó jövedelem számítható be, így például a munkabér, nyugdíj, családi pótlék stb.

A jövedelmek és az adósságterhek több adóstárs esetében összevontan kezelendők.

2.3.6. Emelkedhet a törlesztőrészlet?

A felvett kölcsönt és annak kamatait az adósnak meghatározott idő, a hitel futamideje alatt, általában havonta kell törlesztenie a hitelezők felé. A hitelfelvételt követően a törlesztőrészlet változhat. Fix kamatozású hitelnél a kamatfixálás időtartama alatt az ügyleti kamatláb alapvetően nem változik, függetlenül attól, hogy időközben a piaci kamatok nőnek vagy csökkennek. Változó kamatozású hitelnél a futamidő alatt a kamatláb megváltozhat. Ilyen hitel felvétele előtt alaposan tekintsd át a hitel feltételeit, különös figyelmet fordítva arra, hogy mi alapján számítják a kamatot, illetve milyen gyakorisággal változhat a kamatláb! A kamatláb emelkedése esetén a törlesztőrészlet megemelkedik. Minél hosszabb a hitel futamideje, annál nagyobb az esély arra, hogy a törlesztőrészlet a hitel futamideje alatt emelkedni fog. Magasabb hitelösszeznél ugyanakkora kamatlábváltozás nagyobb törlesztőrészlet-változást eredményez. Némely konstrukciónál a törlesztőrészlet emelkedése helyett a futamidő növekszik, így további törlesztőrészlet fizetési kötelezettség keletkezik. A pénzügyi intézményeknek a szerződésben, valamint a szerződés részét képező általános szerződési feltételekben vagy üzletszabályzatban egyértelműen meg kell határozniuk a hitelre vagy lízingszerződésre vonatkozó kamatot, díjat, minden egyéb fizetési kötelezettséget vagy feltételt, a késedelmes teljesítés jogkövetkezményeit, a szerződést biztosító mellékkötelezettségek érvényesítésének módját, következményeit, valamint a kamat, díj vagy költség egyoldalú módosítására okot adó körülményeket. Amennyiben szerződésében a hitelező egy kedvezményes időszakra alacsonyabb kamatot és díjat számít fel, vagy a tőketörlesztés megkezdésére haladékat nyújt, úgy a szerződéskötéskor köteles egyeztetni, hogy a kedvezményes időtartam lejártát követően hogyan alakul a törlesztőrészlet összege. Jelzáloghitel-szerződés esetén a pénzügyi intézmény nem kínálhat korlátozott időtartamra kedvezményes kamatot.

2.3.7. Hosszú távon is vállalható?

A felvehető hitelösszeg meghatározásához mindenekelőtt vedd figyelembe a tartósan rendelkezésre álló jövedelmed! Ahhoz, hogy valóban hosszabb távon fizetni tudj hiteled, vizsgálj meg több további szempontot is! Gondold végig, hogy

- bevételeidből mennyit tudsz a hitel törlesztésére fordítani,
- egyes jövedelmedre mennyi ideig számíthatsz,
- jövedelmed forrását a hitelező ellenőrzi,
- ha több hiteled van, a törlesztőrészletek összeadódnak,
- a hitelből megvásárolt termékhez kapcsolódhatnak egyéb kiadások is, például üzemben tartás költségei, vagyonszerzési illeték, biztosítási díjak,
- ha váratlan kiadásod jelentkezik, tudod-e fizetni a törlesztőrészletet!

A háztartásiköltségvetés-számító programot megtalálod a Pénzügyi Navigátor honlapon. Amennyiben az adós tartósan késedelembe esel a törlesztőrészletek fizetésével, a hitelező felmondhatja a szerződést és egy összegben követelheti az abból eredő tartozás megfizetését. A felvett hitel összegét ilyenkor a kamatokkal és a szerződésben meghatározott egyéb terhekkel – így például késedelmi kamatokkal – együtt kell visszafizetni. A szerződés felmondását követően a hitelező számos módon érvényesítheti követelését. Az adós akár el is veszítheti a hitel fedezetéül szolgáló vagyontárgyat, lakóingatlan esetében lakhatása kerülhet veszélybe. Ingó és ingatlan vagyontárgy vásárlására fordított hitel, például jelzáloghitel vagy gépjárműhitel esetében a vagyontárgy értékesítését követően maradék tartozás továbbra is fennállhat. Ha a vagyontárgy értékesítéséből nem fedezhető a hiteltartozás és az egyéb járulékos díjak, költségek összege, az adóst további fizetési kötelezettség terheli. Nem szabad megfeledkezni arról sem, hogy a késedelmes fizetés és a követelés érvényesítésének – sokszor jelentős összegű – költségei is az adóst terhelik.

Ne feledd! Egy esetleges fizetéseképtelenség esetére érdemes hitelfedezeti biztosítást kötni. Ennek részleteiről érdeklődj a hitelt nyújtó pénzügyi intézménynél. Ha az adós a mindenkori minimálbért meghaladó

összeggel több mint 90 napja tartozik, adatai mellett a késedelmes tartozás ténye is bekerül a Központi Hitelinformációs Rendszerbe (KHR). A KHR korábban BAR-listaként volt ismert. Ha valaki a fenti tartozás miatt szerepel a rendszerben, később nehezebben juthat hitelhez, de az is előfordulhat, hogy egyáltalán nem tud hitelt felvenni. A KHR-ben nyilvántartott adatokkal kapcsolatban hiteleződnél, vagy a KHR-t kezelő pénzügyi vállalkozásnál (BISZ Zrt.) érdeklődhetsz.

2.3.8. Mit lehet tenni, ha csökken a jövedelem?

Minden elővigyázatosság ellenére is előfordulhat, hogy a korábban kalkulált jövedelem csökken. Ilyenkor a gyors cselekvés a leghasznosabb, nem a halogatás, a probléma görgetése. A törlesztésre fordítható jövedelem több okból is csökkenhet. Jelentősen megnehezíti a hiteltörlesztést, ha az adós, vagy a háztartásában élők jövedelme csökken, esetleg a háztartás valamely tagja elveszíti a munkáját, vagy váratlan kiadások merülnek fel. Javasolt olyan mértékű tartalékot képezni, amelynek segítségével hosszabb ideig, például 6–12 hónapig képes vagy folytatni a hitel törlesztését. Ennyi idő alatt lehetőség van új munkahelyet találni, a hitelnnyújtóval újratárgyalni a feltételeket, illetve az átmeneti kedvezőtlen pénzügyi változások miatt megemelkedett törlesztőrészeket is fizetni. Amennyiben nehéz helyzetbe kerültél, mihamarabb vedd fel a kapcsolatot hiteleződdel, és egyeztess a szerződés átütemezésének lehetőségeiről!

Tartsd szem előtt, hogy ha a kölcsön kiváltása érdekében újabb hitelt vennél fel, azzal egy újabb anyagi terhet jelentő kötelezettséget vállalsz, ami miatt könnyen adósságspirálba kerülhetsz!

Ne feledd! Hitelfelvétel előtt alaposan gondold végig, hogy jövedelmed mekkora részét tudod törlesztésre fordítani, váratlan esemény, vagy jövedelemcsökkenés esetére vannak-e felhasználható tartalékaid!

- Ellenőrizd, hogy mindent megteszel-e az eladósodás elkerüléséért!
- Több intézménytől is kértél ajánlatot a hitelfelvételhez.
- Részletes tájékoztatást kértél, magyarázattal együtt.
- Elolvastad az összes kapott dokumentumot.
- Több szolgáltató hitelajánlatát is összehasonlítottad.
- Ellenőrizted a piaci szereplőket.
- Elegendő önerő áll rendelkezésedre.
- Átgondoltad háztartásod kiadásait hosszabb távon is.
- Terveztél az egyéb járulékos költségekkel.
- Megismerted a szerződés felmondásának lehetőségeit és következményeit.

Kérdésed van?

Ne habozz feltenni az ügyintézőnek! Hiteligénylés esetén az a legfontosabb, hogy minden információ birtokában légy, csak így hozhatsz megalapozott döntést.

Problémád van?

Fordulj mindig hiteleződhöz, hogy közösen találjatok olyan megoldást, amely mindkét félnek megfelelő!

Ne feledd!

A hitelezők számára is fontos, hogy valóban jól fizető ügyfél légy, ezért a megállapodás számukra is elsődleges cél.

2.3.9. Eljárás a Pénzügyi Békéltető Testületnél

Amennyiben a hiteleződdel a szerződés megkötéséből, illetve teljesítéséből származó jogvitád van, annak rendezésére igénybe veheted a Pénzügyi Békéltető Testület (PBT) eljárását, amely egy ingyenes, bíróságon kívüli, alternatív vitarendezési fórum. Az eljárásban a fogyasztó akkor vehet részt, ha a vita megoldását már kezdeményezte szolgáltatójánál és ez eredménytelenül zárult, illetve más közvetítői eljárást, vagy polgári peres eljárást nem indított.

2.3.10. Kérelem a Magyar Nemzeti Bankhoz

Fogyasztói kérelemmel fordulhatsz a Magyar Nemzeti Bankhoz, ha

- közvetlenül a pénzügyi szolgáltatónál már megkísérelted a vita rendezését, sikertelenül,
- megítélésed szerint hitelezője nem a vonatkozó jogszabályok szerint járt el,
- a szolgáltató a jogszabályban előírt határidőn belül nem válaszolt a benyújtott panaszra,
- ha a válasz alapján egyéb jogsértő magatartás feltételezhető.

2.4. LEHETŐSÉGEK FIZETÉSI NEHÉZSÉGEK ESETÉN

Főbb témakörök:

-Kihez lehet fordulni fizetési nehézség esetén?

-Hol lehet tájékozódni?

-Mit nem szabad tenni fizetési nehézség esetén?

-Milyen segítségre számíthatok?

2.4.1. Mit lehet tenni fizetési nehézség esetén?

Azonnal jelezd a problémát hiteleződnek! Nagyon fontos, hogy keresd meg hiteleződet, és mondd el őszintén, hogy fizetési nehézségeid vannak! A megoldás kulcsa az együttműködésed, valamint, hogy teljes körű és pontos információkat adj pénzügyi helyzetedről. A hitelezők általában írásban is kérik a fizetési probléma bejelentését és annak igazolását. Jelezd, hogy mi okozza a fizetési problémát! A hitelezők az eljárás során figyelembe veszik az együttműködésed vagy annak hiányát. Az együttműködést megalapozhatod azzal, ha azonnal jelezd a problémát, amint az felmerül. A hitelezők is megpróbálják felvenni Veled a kapcsolatot, ezért is fontos, hogy elérhetőségeid mindig aktuálisak legyenek. Ha valamelyik megváltozik, jelezd szolgáltatódnak!

2.4.2. Mérd fel a pénzügyi helyzetet!

Gyűjtsd össze bevételeid és kiadásaid, hogy átlásd, pontosan miként változott meg anyagi helyzeted!

Miért fontos ez?

- Fel tudd mérni, hogy mekkora összeg hiányzik a havi költségvetésedből,
- fontossági sorrendbe tudd állítani a kiadásaidat,
- megtudhatod, hogy min érdemes leginkább spórolnod,

- tervezhetővé teszi a családi költségvetést,
- megkönnyítheti és meggyorsíthatja a hitelezővel történő megállapodást.

Mindezeket áttekintve tisztában leszel azzal, hogy valójában milyen anyagi terhet vagy képes vállalni. Annak érdekében, hogy átlásd kiadásaidat és bevételeidet, használd a Pénzügyi Navigátor honlapon elérhető Háztartásiköltségvetés-számító alkalmazást. Miután felmérted lehetőségeidet, gondold végig azt is, hogy családi, rokon körben kinek a segítségére számíthatsz! Fontos, hogy akkor is megpróbálgjon megegyezni hiteleződdel, ha csak az eredeti törlesztőrészlet egy részét tudod fizetni! A hitelezők érdeke is, hogy csak végső esetben kerüljön sor a szerződés felmondására és a biztosítékok érvényesítésére. Együttműködésed esetén jó esélye van annak, hogy közösen megtaláljátok a megoldást.

2.4.3. Fizess annyit, amennyit tudsz!

Ha a háztartási költségvetés áttekintésed alapján nem tudod a teljes részletet kifizetni, fizess annyit, amennyit tudsz! Ezzel bizonyítod, hogy nehéz körülményeid mellett is együttműködsz, ami fontos szempont az áthidaló megoldásokkal kapcsolatos egyezség során. Adósságod ezáltal kevésbé növekszik, ez szintén növeli az áthidaló megállapodás esélyét. Ha nincs esély a megállapodás megkötésére, fontos, hogy vagyontárgyaid a lehető legkisebb összegű tartozás terhelje. Ha együttműködő vagy, számíthatsz a hitelező hasonló magatartására, és arra, hogy közösen találjátok meg a legmegfelelőbb megoldást. Megállapodás nélkül is érdemes törleszteni, hogy csökkenjen a tartozásod.

A késedelmes törlesztőrészletek, az egyéb fizetendő díjak és költségek összességében azt eredményezhetik, hogy tartozásod folyamatosan és gyorsan felhalmozódhat. Ezért nagyon fontos, hogy mindig fizess legalább annyit, amennyire képes, és mielőbb rendezd tartozásod, amint lehetőséged nyílik rá! Minél több idő telik el úgy, hogy nem fizetsz, annál nagyobb lesz a hitelező követelésének az összege.

Ha csak átmeneti, rövid ideig tartó fizetési problémáról van szó, akkor minél előbb kezd el törleszteni a késedelmes tartozásod, mivel a késedelemhez további költségek és fizetési kötelezettségek kapcsolódnak.

Amennyiben kötöttél hitelfedezeti biztosítást, vizsgálj meg, hogy az alapján jogosult vagy-e védelemre! Ehhez szükséges a biztosítási feltételek áttekintése, amelyhez segítséget nyújthat, ha felkeresed a szolgáltatót.

2.4.4. Tájékozódj a lehetőségeidről!

Tájékozódj a hiteleződnél az áthidaló megoldások, például a fizetési könnyítés feltételeiről, illetve a rendelkezésre álló szociális programokról! Ne feledd! A késedelemmel kapcsolatos levelek és dokumentumok másolatait őrizd meg és a hitelezővel folytatott telefonbeszélgetések felvételéhez add meg hozzájárulásod! Jogvita esetén fontos, hogy ezek a dokumentumok, felvételek rendelkezésre álljanak.

2.4.5. Mit ne tegyél fizetési nehézség esetén?

A megoldások keresése közben olyan ajánlatokkal találkozhatasz, amelyek vonzónak tűnnek, ám segítség helyett valójában tovább nehezítik helyzetet. Ilyenek lehetnek például azok a lehetőségek, amelyeket az MNB-engedéllyel nem rendelkező piaci szereplők kínálnak, de gyanúsak lehetnek azok a megoldások is, amelyeket kimondottan „BAR- vagy KHR-listásoknak” nyújtanak.

A hitelszerződés aláírása előtt ellenőrizd a hitelfeltételeket: a hitel típusát, a törlesztőrészletek alakulását, a költségeket, az elvárt fedezeteket stb. Ezt a hitelezőtől vagy hitelközvetítőtől kapott írásos tájékoztatás alapján tudod megtenni. Mielőtt a hitelszerződés aláírásáról döntenés, feltétlenül vedd számításba a már fennálló hitelei összegét is, amiről költségmentesen kaphatsz tájékoztatást a hitelezőtől.

Amikor fontossági szempontok alapján rangsorolod kiadásaid, vedd figyelembe, hogy például a közüzemi számlák megfizetésének elmaradása is hasonló helyzetet teremthet, mint a hitel esetében a

fizetési késedelem. Ilyenkor is megindulhat a bírósági végrehajtási eljárás.

2.4.6. Ne bízz mindent a fedezetre!

Fizetési késedelmed során rendszeresen tájékoztatást kapsz hiteleződtől arról, hogy mekkora a tartozásod. Amennyiben ez megközelíti a fedezetül szolgáló ingatlan értékét és továbbra sem tudsz fizetni, az azt eredményezheti, hogy a fedezet értékesítése után további tartozásod marad. Amennyiben az ingatlan értékesítése után Veled szemben követelés marad fenn, azt is köteles vagy megfizetni. Tudnod kell, hogy fedezetlen hitel – például áruhitel, gyorskölcsön – esetén is indítható bírósági végrehajtási eljárás. Ez azt jelenti, hogy hiteled kielégítési alapja a tulajdonodban álló más vagyontárgy, végső esetben lakáscélú ingatlan is lehet, amelyet szintén veszélyeztet, ha nem fizeted a törlesztőrészeket.

Azaz házad, lakásod nemcsak lakáscélú jelzáloghitelednek nemfizetése, hanem más hitel rendezetlensége vagy közüzemi tartozásod is fenyegetheti.

2.4.7. Áthidaló megoldások

Ha kérel a törlesztőrészeket fizetésével, de együttműködsz a hiteleződdel, közösen áthidaló megoldást találhattok. Minden hitelező kínál saját konstrukciókat a bajba került adósok számára. Emellett a jogszabályok által biztosított konstrukciók igénybevételét is elérhetővé teszik.

- **Futamidő hosszabbítás:** a futamidő hosszabbítása lehetővé teszi, hogy a törlesztőrészeket csökkenhessenek, miközben a többi feltétel változatlan marad. Ez egyúttal azt is jelenti, hogy az eredetileg tervezettnél hosszabb ideig fogod fizetni a hitel törlesztőrészeit, és így a megnövekedett kamatterher miatt összességében többet fizetsz vissza, mint az eredeti futamidővel. Lehetőség van a jelzáloghitel futamidejét egy alkalommal díjmentesen, legfeljebb 5 évvel meghosszabbítani, az erre irányuló kérést a hitelező alapos ok – például életkori korlát – nélkül nem utasíthatja el.
- **Késedelmes követelés tőkésítése:** amennyiben fizetőképese vagy, megállapodás esetén a hitelező a még nem esedékes tartozásod a már lejárt késedelmes összeggel megnövelheti. Ennek az lesz a következménye, hogy megnőnek a havi törlesztőrészeid, azonban a lejárt részre megszűnik a késedelmi kamat-számítás is és a késedelmes összeget nem szükséges egyben, azonnal befizetned.
- **Átmenetileg mérsékelt törlesztőrészlet:** átmeneti fizetési probléma esetén lehetőség van arra, hogy bizonyos időszakokra kevesebbet fizess. Ebben az esetben a megállapodástól függően az eredeti törlesztőrészlet és a mérsékelt összeg különbsége, vagy a törlesztés ideiglenesen nem fizetett kamat része a későbbiekben hozzáadódik a tartozásodhoz, így az átmeneti időszak után az eredetinel magasabb lehet a törlesztőrészleted.

2.4.8. Igényelj szociális támogatást

Munkahelyed elvesztése, tartós egészségi probléma, fizetési nehézség esetén tájékozódj a rendelkezésre álló állami és önkormányzati szociális programokról! Részletes információkat a helyi önkormányzatoknál és a megyei Kormányhivatalok Munkaügyi Központjaiban kaphatsz.

2.4.9. A késedelem ára

Meg kell fizetned a késedelemmel összefüggésben felmerülő valamennyi költséget, a késedelmi kamatot és az egyéb felszámított díjakat. A késedelem elsődleges költsége a késedelmi kamat, amely a késedelmes összeg visszafizetéséig a késedelmes tartozást terheli. A késedelmi kamat változhat, általában a jegybanki alapkamathoz igazodik. Aktuális mértékét a hitelező hirdetményében vagy a hitelező által küldött levélben találod, maximális mértékét jogszabály határozza meg. Amennyiben az áthidaló megállapodás következtében szerződésmódosítás szükséges, jelentős díjtétel lehet a szerződésmódosítás díja, vagy a kapcsolódó közjegyzői díj. Ha a hitelező a hitel érvényesítése érdekében jogi eljárást,

végrehajtást indít, úgy jelentős további díjak és költségek merülnek fel a közjegyző és a végrehajtó eljárásával. A jogi eljárást igyekezz mindenképpen elkerülni a hitelezővel történő megállapodással!

2.4.10. Az elszámolás szabályai

Ha a hitelező a Veled kötött szerződésben ettől nem tér el, a fizetési késedelmet követő elszámolás általában a következőképpen alakul. A befizetést

- először a fent említett költségekre,
- ezt követően a késedelmi kamatra és a kamatra,
- végül a késedelmes tőketartozásra fordítják.

Ne feledd! A késedelmes törlesztőrészeket halmozódása, az azt terhelő díjak és költségek, valamint az elszámolás szabályai összességében azt eredményezhetik, hogy a tartozásod gyorsan növekedhet. Éppen ezért nagyon fontos, hogy fizess annyit, amennyit tudsz, és tégy meg mindent annak érdekében, hogy jogosulttá válj az áthidaló megoldásra!

2.4.11. A KHR nyilvántartás jellemzői

Késedelmednek következménye, hogy a havi minimálbért meghaladó, több mint 90 napot elérő folyamatos fizetési késedelem esetén a hiteleződ megküldi a késedelemre vonatkozó adatokat a Központi Hitelinformációs Rendszerbe (KHR). Az adataid így a bejelentés időpontjától 10 évig más hitelezőnek átadhatóak, amennyiben hitelt szeretnél felvenni. A KHR-be való adattovábbításról azt megelőzően és azt követően a hitelező tájékoztatni köteles Téged. Ha rendezted késedelmes tartozásod, a KHR a késedelem tényét a teljesítéstől számított 1 év elteltével haladéktalanul törli. Fentiek következtében addig, amíg a KHR nyilvántartásában késedelemmel, mulasztással szerepelsz, nem, vagy csak jóval szigorúbb feltételekkel kaphatsz hitelt.

2.5. A HITELSZERZŐDÉS FELMONDÁSÁNAK ELKERÜLÉSE

Főbb témakörök:

- Mit lehet tenni fizetési felszólítás esetén?
- Emelkedhet-e a tartozás a felmondás után?
- Milyen költségekkel jár a felmondás?

2.5.1. Mit lehet tenni, ha megérkezik a felmondás előtti utolsó felszólítólevél?

Mindenekelőtt olvasd el nagyon gondosan a felszólítólevelet! A levél egyértelműen tájékoztat arról, hogy mit kell tenned, és mi történhet, ha a felszólításban foglaltakra nem reagálsz. Fontos, hogy tartsd be a megjelölt határidőket. Ne söpörd szőnyeg alá a problémát! Ilyen esetben a legfontosabb, hogy azonnal cselekedj, de komoly hatása lehet annak, hogy milyen döntéseket hozol ebben a helyzetben. Keresd fel hitelnyújtódat! Érdeklődj, milyen lehetőségeid vannak annak érdekében, hogy a szerződés felmondását és annak következményeit elkerüld, vagy legalább azok negatív hatásait csökkentsd! A személyes felkeresés mellett célszerű írásban is kérelemmel fordulni a hiteleződhöz.

Ha valamit nem vagy nem teljesen értesz, kétségeid merülnek fel, kérdezd meg az ügyintéződet!

- Amennyiben a szerződéses viszonyban adóstárs, kezes, vagy zálogkötelezett van, velük is vedd fel a kapcsolatot, hogy közösen találhassatok megoldást!

- Ha korábban nem próbáltál meg a hiteleződdel jogszabály által biztosított, vagy hitelezői áthidaló megoldást találni, érdeklődj az ilyen lehetőségekről!
- Ha a hitelszerződés fenntartása érdekében már semmilyen áthidaló megoldásra nincs lehetőséged, érdeklődj hiteleződnél arról, hogy az milyen jogi lépéseket kíván tenni a követelés érvényesítésére. Ilyen lehet például a bírósági végrehajtási eljárás vagy a fizetési meghagyásos eljárás.
- A jelzáloggal fedezett hitelek esetében feltétlenül érdemes tisztában lenni azzal, hogy a hitel nyújtó intézmény hozzájárul-e ahhoz, hogy az ingatlant a tulajdonos önállóan értékesítse, és ha igen, annak milyen feltételei vannak.
- Ha ez nem lehetséges, akkor tudakold meg, hogy a közös értékesítésnek milyen feltételei vannak, illetve melyek ezen megoldások előnyei és hátrányai! Kérdezz rá, hogy jogosult lehetsz-e jogszabály által biztosított otthonvédelmi programokra!

Ha nem lépsz gyorsan, hiteleződ felmondhatja a szerződést, és a követelés érvényesítésére jogi eljárást kezdeményezhet, amelynek költségei a fennálló tartozást növelik! A jogi eljárás következtében elvesztheted a hitelt biztosító ingatlanod, vagyontárgyaid, valamint egyéb értékeid, ingatlanaid. Hiteleződ alapvető érdeke, hogy a hitelszerződés felmondását követően se szakadjon meg Veled a kapcsolata. A követelés behajtása azonban joga és kötelezettsége. Ugyanakkor a hitelező jogosult a lejárt felmondott követelést követeléskezelőnek értékesíteni (engedményezéssel vagy átruházással), ez esetben a továbbiakban a követeléskezelő lép a korábbi hitelező helyébe.

Kérdezz bátran! Bármilyen kérdésed van, fordulj hiteleződhez! A szolgáltató köteles felvilágosítást adni.

2.5.2. A felmondást követően tartozásod összege gyorsan növekedhet!

A késedelmes törlesztőrészletek, valamint a késedelem miatt fizetendő egyéb díjak és költségek összességében azt eredményezhetik, hogy a tartozásod folyamatosan és gyorsan halmozódhat. Ezért nagyon fontos, hogy mindig fizess legalább annyit, amennyire képes vagy, és mielőbb rendezd tartozásod, amint lehetőséged nyílik rá! A felmondással a teljes tartozás egy összegben lejárttá válik, ami azt jelenti, hogy a késedelmi kamatot nemcsak az elmaradt törlesztőrészletek után, hanem a teljes tartozás után számítják. Lakáscélú hitelszerződés esetén a késedelmi kamat, költség, egyéb díj a felmondást követő 90. napon túl nem lehet magasabb, mint a felmondás napját megelőző napon érvényes ügyleti kamat, kezelési költség, díj. E korláttól függetlenül azonban arra számíthatsz, hogy a felmondást követően tartozásod növekvő ütemben fog halmozódni, ha az esedékessé vált tartozásod nem tudod egy összegben visszafizetni, vagy a hitelezővel való megállapodás alapján részletekben megfizetni.

2.5.3. A felmondás költségei is Téged terhelnek!

Amennyiben hiteleződ közokiratba foglalja a felmondást, úgy annak a közjegyzői díjtábla alapján szintén vannak költségei, amelyek akár több tízezer forintot is elérhetnek. A végrehajtás és a követeléskezelés költségei is jelentősek lehetnek, amelyek szintén Téged terhelnek! A követeléskezelés során a követelés kezelője díjakat számolhat fel a levelezésért, egyes jogi eljárások megindításáért, értékbecslésért, ügyvédi közreműködésért. A bírósági végrehajtási eljárás költségeit a vonatkozó jogszabályok pontosan meghatározzák, és azok akár a követelés értékének 10-20%-át is elérhetik, az eljárás alakulásától függően. A bírósági végrehajtási eljárás során az adóستól befolyt összegekből először a végrehajtási költségeket vonják le. Jelentős tartozásod maradhat a fedezet elvételét követően is! Abban az esetben, ha jelzáloggal fedezett hiteled van, vedd figyelembe, hogy a tartozáshalmozódás, a követeléskezelés és a végrehajtás költségei azt a maradványértéket csökkentik, amely a jelzálogtárgy értékesítéséből a követelések levonását követően megilletne. Amennyiben a fedezet érvényesítésének időpontjában tartozásod meghaladja a fedezet értékét, további tartozásod marad, amelyet a hiteleződ vagy a követeléskezelő továbbra is követelhet Tőled.

2.5.4. Központi Hitelinformációs Rendszer (KHR)

Amennyiben a hitel- vagy hitel jellegű szerződésben vállalt kötelezettségeidnek a mindenkor minimalbér összegét meghaladó mértékben, folyamatosan, több mint 90 napon keresztül nem teszel eleget, mulasztási adataid a KHR-be kerülnek. Ezt követően a rendszer nyilvántartja a fennálló és a lezárt mulasztásokat. A KHR nyilvántartása azt is tartalmazni fogja, hogy késedelmes tartozásod milyen módon zárult le. A teljesítéssel lezárt késedelmes tartozások a teljesítéstől számított 1 évig, az adós teljesítése nélkül, a hitelező számára veszteséggel lezárt késedelmes tartozások a lezárástól számított 5 évig (azaz az eredeti adatátadástól számítva 10 évig) láthatóak a rendszerben, az ügyfél külön hozzájárulása nélkül is, majd ezt követően automatikusan törlik azokat.

2.5.5. Központi Hitelinformációs Rendszer (KHR)

Annak érdekében, hogy a pontos körülményeidnek, lehetőségeidnek ismeretében a legkevésbé hátrányos megoldás valósulhasson meg, keresd fel a hiteleződ és tájékozódj a lehetőségekről! Fogyasztói beadványt nyújthatsz be a Magyar Nemzeti Bankhoz, ha megítélésed szerint hiteleződ nem a fizetési késedelemre vonatkozó jogszabályok szerint járt el, a korábban hozzá benyújtott panaszra 30 napon belül nem válaszolt, vagy nem a jogszabályok által előírt módon kezelte azt, illetve, ha a válasz alapján egyéb jogsértő magatartás feltételezhető. Amennyiben Veled szemben végrehajtási eljárás vagy fizetési meghagyásos eljárás indult a közjegyzőnél, és a követelés összegszerűségével vagy jogszerűségével nem értesz egyet, úgy a fizetési meghagyás kézhezvétele után ellentmondást, a végrehajtási eljárásban pedig végrehajtási kifogást terjeszthetsz elő az eljáró közjegyzőnél, bíróságnál vagy végrehajtónál. Amennyiben a szerződés megkötéséből, illetve teljesítéséből származó jogvitád van hiteleződdel, igénybe veheted a Pénzügyi Békéltető Testület (PBT) eljárását, amely egy ingyenes, bíróságon kívüli alternatív vitarendezési fórum.

A KHR-ben nyilvántartott adatokkal kapcsolatban hiteleződnél, vagy a KHR-t kezelő pénzügyi vállalkozásnál (BISZ Zrt.) érdeklődhetsz.

2.6. TEENDŐK HITELSZERZŐDÉS FELMONDÁSA ESETÉN

Főbb témakörök:

- Mi történik, ha a hitelező felmondja a szerződést?
- Mit lehet tenni, ha kifogás merül fel a szerződés felmondásával kapcsolatban?
- A teljes vagyont érintheti a végrehajtás?
- Milyen lehetőségek vannak a megoldásra?
- Mi történik, ha nem sikerül megegyezni?

Kritikus helyzethez vezethet, ha a hitelező felmondja a szerződést. A bankok csak végső esetben hozzák meg ezt a döntést, amikor már nem látnak más lehetőséget arra, hogy követelésük megtérüljön. A hitelszerződés felmondása előtt a pénzintézet többszöri figyelmeztetést, felszólítást küld az adósnak, ezért fontos, hogy ügyfélként haladéktalanul bejelentsd, ha adataid, elérhetőségeid megváltoznak. Az értesítéseket, a felszólításokat vedd komolyan! Ha fizetési nehézség merül fel, azonnal keresd fel hiteleződet és jelezd együttműködési szándékod, hogy próbáljatok meg egyezsége jutni még a hitelszerződés felmondása előtt!

2.6.1. Mi történik, ha a hitelező felmondja a szerződést?

A hitelező előzetesen tájékoztatja az ügyfeleket a felmondásról. Ha a hitelező közjegyzőt kér fel arra, hogy tanúsítsa a felmondásról szóló jognyilatkozat közlését, a közjegyző megküldi a felmondást az ügyfél részére. A felmondást a közjegyző rendszerint postai úton, ajánlott, tértivevényes küldeményként kézbesíti.

Ha nem veszed át, nem keresed a pénzügyi intézmény postai küldeményét, az eljárás tovább folytatódik. A végrehajtást mindig a pénzügyi intézmény kezdeményezi. A végrehajtható okiratot a kiállító szerv (közjegyző vagy bíróság) az adós lakóhelye szerinti végrehajtónak adja át. Felmondást követően a teljes tartozás egy összegben esedékessé válik, vagyis a fizetési felszólításban szereplő hátralékos összeg, a tőke teljes összege és annak kamatai egyben. Ez azt jelenti, hogy a továbbiakban a késedelmi kamatot nemcsak az elmaradt összegekre számítják, hanem a teljes tartozásra. A hitelező a közokiratba foglalt szerződést záradékolttatja, vagy – ha a szerződés csupán magánokiratban jött létre, és az alapján az ügyfél nem tett közjegyzői okiratba foglalt egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozatot – közjegyző előtt fizetési meghagyás kibocsátását kezdeményezi.

2.6.2. Mit lehet tenni, ha kifogás merül fel a szerződés felmondásával kapcsolatban?

A felmondás jogszerűségét bíróság előtt lehet vitatni. A felszólító levélben jelzett határidőig érdemes felkeresni a hitelezőt, hogy jelezd az együttműködési szándékod. A hitelezőknek szintén érdeke, hogy a szerződés továbbra is fennálljon, így ilyenkor még megállapodhatnak az adóssal. Amennyiben a felmondási határidő lejárt, további egyeztetésre már nincs lehetőség, mivel az eredeti szerződés jellemzően nem állítható vissza. Egyedül abban a kérdésben születhet megállapodás a hitelezővel, hogy az adós milyen módon rendezze a tartozását.

2.6.3. A teljes vagyont érintheti a végrehajtás?

Amennyiben a hiteltartozás végrehajtási fázisba jut, részletes kimutatás készül a tartozásról. A végrehajtás kiterjedhet az adós teljes vagyonára, jövedelmére, ingóságaira és ingatlanaira egyaránt. Ha más, szerződésszerűen fizetett hiteled is van, a végrehajtás megindítása annak felmondását is eredményezheti. Végrehajtás esetén számolnod kell azzal is, hogy az nem csupán otthonod elvesztésével fenyeget. Az eljárás jelentős, akár a követelés 10–20%-át elérő pluszköltséget is jelenthet, amelyet a végrehajtó a végrehajtás során érvényesít. Ilyen kiadást jelenthet például a végrehajtási és az ügyvédi díj, a levelezés, értékbecslés költsége, vagy a késedelmi kamatok. A végrehajtás illetékét és költségeit Neked kell megfizetned.

2.6.4. Milyen lehetőségek vannak a megoldásra?

Amennyiben a pénzügyi intézmény nyitott rá, úgy részletfizetést kérhetsz, azonban ez jóval magasabb összeg is lehet, mint a havi törlesztés, mivel a késedelmi kamat miatt a tartozás növekszik. Ha a hitelező látja a hajlandóságot és az együttműködési készséget, akkor általában vár, és nem indítja el a végrehajtást. Fontos azonban, hogy a különböző pénzügyi intézmények más-más ügymenet szerint dolgoznak, ezért minden esetben egyedileg döntenek a szükséges lépésekről.

2.6.5. Mit lehet tenni, ha nem sikerül megegyezni?

A sikertelen egyeztetéseket követően elindul a behajtási folyamat, a jogi eljárás és a tényleges végrehajtás. A végrehajtás következményei között szerepelhet a jövedelemletiltás, valamint az ingó és ingatlan vagyonok elárverezése. Az árverés elrendelése előtt meghatározzák az ingatlan becsértékét. Az ingatlan kikiáltási ára a becsérték összege. Lakóingatlan esetén legalább a kikiáltási ár 70%-ának megfelelő összeggel tehető érvényes ajánlat, ha a végrehajtási eljárás megindítását megelőző 6 hónapban az adós lakóhelye az árverezendő ingatlan volt és az árverés időpontjában is az. Egyezség hiányában lehetőség van továbbá méltányossági eljárást kezdeményezni a Pénzügyi Békéltető Testületnél.

A lakóingatlanok kiürítésének súlyos szociális következményei vannak, ezért azt időszakonként jogszabály tiltja. Ezt hívják kilakoltatási moratóriumnak.

2.6.6. Mit tesz a hitelnyújtó, ha az adós nem fizet?

Fontos tudni, hogy minden ügy egyedi elbírálásban részesül, így a Te esetében ettől eltérő folyamat is megvalósulhat.

- Behajtási szakasz: 1–89. nap
 - o kapcsolatfelvétel az adóssal (fizetési felszólítás, sms, telefonos megkeresés)
 - o áthidaló megoldások
- Követelési szakasz: 90–180. nap
 - o a követelés átadása követeléskezelőnek (cégcsoporton belül vagy azon kívül)
 - o áthidaló megoldások
- Szerződés felmondása, végrehajtási szakasz: általában 180 nap elteltét követően
 - o a szerződés felmondása, a követelés értékesítése
 - o a bírósági végrehajtáson kívüli vagy belüli eljárások

2.6.7. Hol lehet panaszt tenni a végrehajtással kapcsolatban?

Végrehajtási kifogást díj ellenében lehet tenni, amelyet az illetékes végrehajtónál kell benyújtani, de a végrehajtást foganatosító bírósághoz kell címezni.

2.7. PÉNZÜGYI BÉKÉLTETŐ TESTÜLET

Főbb témakörök:

- Milyen ügyekben jár el a Pénzügyi Békéltető Testület?
- Mit jelent a méltányossági ügy?
- Hogyan lehet az eljárást kezdeményezni?
- Jár-e költséggel az eljárás?
- Milyen döntést hozhat a PBT?

2.7.1. Milyen ügyekben jár el a Pénzügyi Békéltető Testület?

A Pénzügyi Békéltető Testület (PBT) a Magyar Nemzeti Bank által működtetett, bíróságon kívüli, alternatív vitarendezési fórum. Hatáskörébe tartozik Magyarország területén a fogyasztók és a pénzügyi szolgáltatók – bankok, egyéb hitelintézetek, biztosítók, pénzügyi vállalkozások, pénztárak, befektetési szolgáltatók – között létrejött, szolgáltatás igénybevételére vonatkozó jogviszonnyal, szerződés megkötésével és teljesítésével kapcsolatos vitás ügyek, azaz pénzügyi fogyasztói jogviták bírósági eljáráson kívüli rendezése. A PBT elősegíti továbbá az egyezségkötést a fogyasztók pénzügyi szolgáltatóhoz benyújtott méltányossági kérelmei esetén. A követeléskezelőkkel kapcsolatos ügyek akkor tartoznak a Testület hatáskörébe, ha követelésük a fogyasztókkal szemben pénzügyi szolgáltatáson alapul. A PBT határon átnyúló pénzügyi fogyasztói jogvitákkal (FINNET ügyek) is foglalkozik. Ne feledje! A nem pénzügyi termékekkel és szolgáltatásokkal, például hibás árucikkkel, parkolással, közüzemi díjakkal kapcsolatos fogyasztóvédelmi jogvitákban a fővárosi, illetve megyei kereskedelmi és iparkamarák mellett működő békéltető testületek járnak el.

2.7.2. Mit jelent a méltányossági ügy?

Méltányossági ügy esetén a kérelmező személyi vagy anyagi körülményeire tekintettel arra kéri a pénzügyi szolgáltatót, hogy a szerződésben foglaltakhoz képest kedvezőbb feltételekkel teljesíthesse kötelezettségét. Ez lehet a fizetési kötelezettség mérséklése, elengedése, a szerződés módosítása, vagy lezárása, de jelenthet a szerződési feltételektől eltérő fizetési kondíciókat is. Méltányossági eljárást akkor is lehet kezdeményezni, ha a követelés kapcsán fizetési meghagyás kibocsátására került sor, vagy az adott ügyben végrehajtási vagy bírósági eljárás van folyamatban, azonban az igény jogalapját vagy összecszerűségét nem lehet vitatni.

2.7.3. Melyek a PBT eljárás elindításának feltételei?

A Pénzügyi Békéltető Testület eljárásának megindításához alapvető feltétel, hogy a fogyasztó először közvetlenül a pénzügyi szolgáltatóval kísérelje meg rendezni vitás ügyét, illetve méltányossági kérelmét. Ezt a Testülethez benyújtott kérelem leadásakor igazolni kell. A fogyasztónak – a méltányossági ügyek kivételével – nyilatkoznia kell, hogy az ügyben közvetítői eljárást, polgári peres eljárást vagy végrehajtási eljárást nem indított, illetve ilyen eljárás nem indult ellene.

2.7.4. Hogy lehet a PBT eljárást kezdeményezni?

A Testület eljárása mindig a fogyasztó írásbeli kérelmére indul, a pénzügyi szolgáltató nem lehet kezdeményező. Az eljárás papír alapon és elektronikus úton is kezdeményezhető. Az eljáráshoz az erre a célra rendszeresített „150. Általános fogyasztói kérelem” elnevezésű, illetve határon átnyúló ügyekben a „FIN-NET kapcsolatfelvételi űrlap több tagállamot érintő panaszok bejelentéséhez” című űrlapot kell kitöltve benyújtani. Méltányossági kérelem a 180. számú űrlapon is előterjeszhető, de a méltányossági ügyekben ennek alkalmazása nem feltétele az eljárás megindításának. Az eljárás elektronikusan a PBT honlapján (<https://www.mnb.hu/bekeltetes>) elérhető online ügyintézés alkalmazással vagy az Általános Nyomtatványkitöltő Keretprogram (ÁNYK) segítségével kezdeményezhető. Mindkét esetben a kérelem benyújtásához ügyfélkapus (KAÜ) azonosításra van szükség. Az online kötött pénzügyi szolgáltatási szerződések esetén az Európai Bizottság online vitarendezési platformján (ec.europa.eu/odr) keresztül is kezdeményezhető a PBT eljárása. Papír alapon kitöltött kérelmed elküldheted postai úton a Pénzügyi Békéltető Testülethez címezve (1525 Budapest, Pf. 172.), vagy a Magyar Nemzeti Bank ügyfélszolgálatán (<https://www.mnb.hu/fogyasztovedelem/elerhetosegek>) személyesen is leadhatod (1122 Budapest, Krisztina körút 6.), továbbá bármely Kormányablakban (<https://kormanyablak.hu/hu>). Fontos tudni, hogy a Testület kérelmet e-mailben nem fogad.

2.7.5. Kitől lehet segítséget kérni a kérelem megírásához?

A kérelem összeállításához a fővárosban a Magyar Nemzeti Bank ügyfélszolgálatának munkatársai, vidéken pedig a Magyar Nemzeti Bank által működtetett Pénzügyi Navigátor Tanácsadó Irodahálózat szakértői nyújtanak ingyenes segítséget. Az irodák elérhetősége megtalálható a Pénzügyi Navigátor honlapon a Tanácsadó irodák (<https://www.mnb.hu/fogyasztovedelem/tanacsado-irodak>) menüpont alatt.

2.7.6. Jár-e költséggel a PBT eljárás?

A Pénzügyi Békéltető Testület eljárása ingyenes, eljárási díj, illeték sem a fogyasztót, sem a pénzügyi szolgáltatót nem terheli, és jogi képviselő igénybevételére sem kötelesek a felek. Az eljárás során azonban felmerülhetnek egyéb költségek, ilyen például a fénymásolási, posta-, illetve utazási költség, vagy az ügyvédi munkadíj, amiket a felek maguk viselnek.

2.7.7. Hogyan zajlik az eljárás?

Az eljárás lefolytatására kilencven nap áll rendelkezésre, amelynek kezdetét a hiánytalan kérelem beérkezésétől kell számítani. Az eljárási határidőbe nem számít bele az az időtartam, amely a kérelem hiányainak pótlásával telik. A kilencven napos határidőt a Testület elnöke legfeljebb harminc nappal meghosszabbíthatja. Az eddigi gyakorlat szerint az ügyek általában 50–60 nap alatt befejeződnek,

vagyis egy-egy ügyben akár két hónapon belül döntés születhet. Elsőként a Pénzügyi Békéltető Testület megvizsgálja, hogy a kérelem megfelel-e a törvényi feltételeknek. Amennyiben igen, úgy megindul az eljárás és a PBT hetvenöt napon belüli személyes meghallgatásra tűz ki időpontot. A személyes meghallgatáson lehetőség nyílik a felek közötti személyes egyeztetésre, ennek helyszíne a Budapest, Váci út 76. szám alatti Capital Square Irodaház. A meghallgatáson a kérelmező maga is eljárhat az ügyében, vagy képviselőjére jogi képviselőn kívül másnak is adhat meghatalmazást. Az eljárás során a pénzügyi szolgáltatóknak együtt kell működniük: köteles egyrészt érdemben, írásban reagálni a kérelemre, másrészt olyan személy részvételét kell biztosítani a meghallgatáson, aki jogosult a szolgáltató nevében egyezséget kötni. A Testület a meghallgatáson meghozza döntését, kivételes esetben döntés előtt még írásban folytatja az eljárást.

Ha a kérelem formájában vagy tartalmában nem felel meg a törvényi követelményeknek, a Pénzügyi Békéltető Testület a hiányok megjelölésével hiánypótlásra szólítja fel a kérelmezőt. A Testület a kérelmet meghallgatás kitűzése nélkül írásban elutasítja, ha megállapítható, hogy a felek között ugyanabból a ténybeli alapból származó ugyanazon jog iránt korábban közvetítői eljárást indítottak vagy per van folyamatban, vagy annak tárgyában már jogerős ítéletet hoztak. **A méltányossági eljárás során nem akadály, ha már jogerős ítéletet hoztak, vagy bírósági végrehajtási eljárás van folyamatban.**

2.7.8. Milyen döntéseket hozhat a PBT?

A Testület a felek közötti egyezséget jóváhagyja, ha az megfelel a jogszabályoknak. Az egyezség elmaradása esetén, ha a pénzügyi szolgáltató alávetette magát a PBT döntésének, vagy a fogyasztó igénye nem haladja meg az 1 millió forintot (kötelező jogszabályi alávetés) és a kérelem megalapozott, kötelezést tartalmazó határozat hoz. Ajánlást abban az esetben hoz, ha a szolgáltató nem tett alávetési nyilatkozatot és a fogyasztó megalapozott igénye meghaladja az 1 millió forintot. Méltányossági ügyben jóváhagyja a felek egyezségét, vagy annak hiányában megszünteti az eljárást.

2.7.9. A PBT elérhetősége

PÉNZÜGYI BÉKÉLTETŐ TESTÜLET Levélcím: 1525 Budapest Pf.: 172.

Telefon: +36-80/203-776 Fax: +36-1/489-9102

E-mail: ugyfelszolgalat@mnbn.hu

Honlap: www.penzugyibekeltetotestulet.hu

2.8. KÖZPONTI HITELINFORMÁCIÓS RENDSZER

Főbb témakörök:

- Mi az a Központi Hitelinformációs Rendszer?
- Hogyan történik az adatszolgáltatás a KHR-be?
- Mit jelent a „pozitív” és „negatív” adat?
- Milyen adatokat tárolnak és mennyi ideig tárolják az adataimat?

2.8.1. Mi az a Központi Hitelinformációs Rendszer?

A Központi Hitelinformációs Rendszer (KHR) a BISZ Központi Hitelinformációs Zrt. által működtetett adatbázis, amelynek segítségével a pénzügyi szervezetek megosztják egymás között ügyfeleik hiteladatait. Céljuk az, hogy információval lássák el egymást a hitelbírálat során annak érdekében, hogy az ügyfelek hitelképességét megalapozottabban ítélhessék meg, a jó hitelműlttel rendelkező adósok számára

megkönnyítsék a hitelhez jutást, általánosságban pedig az, hogy védjék ügyfeleiket a túlzott eladósodás veszélyeitől és csökkentsék a hitelezéssel járó kockázatokat. A KHR alapvetően azoknak az adósoknak az adatait kezeli, akik hitelszerződéseik visszafizetése kapcsán már késedelembe estek, de szerepelnek benne a késedelemmentesen fizetett hitelek adatai is. Szerződéskötés előtt az ügyfél nyilatkozhat arról, hogy csak késedelmes fizetés esetén, negatív adósként legyenek adatai lekérdezhetőek a rendszerből, vagy pozitív adósként is.

2.8.2. Kik és kiktől szolgáltatnak adatokat a KHR-be?

Azok a pénzügyi szervezetek töltnek fel adatot a KHR-be, amelyek hitelezéssel, pénzkölcsön vagy hitel jellegű termékek, illetve szolgáltatások nyújtásával foglalkoznak. Ezek az intézmények jogosultak információkat is lekérdezni az adatbázisból.

A KHR-be a hitelszerződés adósának és adóstársának adatai kerülnek be, a kizárólag zálogkötelezetek vagy kezesek adatai alapértelmezetten nem. 2015. szeptember 1-jétől kivétel ez alól a természetes személyek adósságrendezési eljárása, amelybe egyéb kötelezettként őket is, valamint az adóssal egy háztartásban élőket is bevonják. Milyen adatok kerülnek a KHR-be?

- Hiteladósokra vonatkozó adatok
- hitelszerződések adatai;
- mulasztásokra, késedelemre vonatkozó információk;
- készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel való visszaélések adatai;
- csalás miatt elutasított hitelkérelmek adatai;
- 2015. szeptember 1-jétől a természetes személyek adósságrendezési eljárásával kapcsolatos adatok.

2.8.3. Mit jelent a „negatív” és a „pozitív” adat?

Negatív adósként szerepelnek a KHR-ben azok, akik a szerződéses kötelezettségüknek hosszabb ideig nem tesznek eleget – a hiteltörlesztést elmulasztják vagy késedelmesen fizetik –, azaz a hitelükhöz kapcsolódó lejárt és meg nem fizetett tartozásuk összege meghaladja a késedelembe esés időpontjában érvényes legkisebb összegű havi minimálbért és a késedelem folyamatosan, 90 napon túl fennáll. Aki a hitelszerződés időtartama alatt nem esik ilyen fizetési késedelembe, az pozitív adósként szerepel az adatbázisban. Aki a korábbi hiteleit pontosan visszafizette, a kedvező hitelmúlt alapján egyszerűbb és gyorsabb hitelbírálatra számíthat. Előfordulhat, hogy kevesebb dokumentumot, nyilatkozatot kell benyújtani a pénzügyi intézményhez, amely személyre szabottabb hitelt nyújthat, alacsonyabb kamatokat, díjakat számíthat fel.

2.8.4. Mennyi ideig érhetőek el a hitelszerződések adatai?

2011 októbere óta minden hitelszerződés adatai – vagyis a pozitív adatok is – bekerülnek a KHR-be. Ha az adós szerződése mulasztás nélkül zárult le, és szerződéskötéskor nem járult hozzá ahhoz, hogy „pozitív” adatait a szerződés után is tárolják, akkor adatait a lezárást követő éjszaka automatikusan törli a rendszer. Azok a negatív adatok, amelyek mulasztás vagy a késedelmes teljesítés miatt kerülnek a KHR-be, az adatátadástól számított maximum 10 évig elérhetőek az adatbázisban. Ez alól kivétel, ha a mulasztását maradéktalanul rendezte az adós, ilyen esetben a lejárt tartozás kifizetésétől számított 1 évig maradnak az adatok a KHR-ben. Amennyiben a hitelező elengedi, vagy egyéb módon közös megegyezéssel zárják le a mulasztást, akkor annak adatai az ettől az időponttól számított 5 évig láthatóak a rendszerben, majd automatikusan törlik őket. A Rád vonatkozó negatív információk a hozzájárulásod nélkül is felhasználhatók a hitelképességed vizsgálatakor!

2.8.5. Több hitelszerződés esetén hogyan tartják nyilván az adatokat?

Egy ügyfélhez tetszőleges számú szerződés tartozhat, egy vagy akár több hitelezőtől is. A KHR szerződésenként tartja nyilván az adós(ok) adatait, valamint a szerződésekkel kapcsolatos pozitív és negatív adatokat. Mulasztások esetén is szerződésenként töltik fel a hitelezők a tartozás összegét és fennállásának idejét, nem pedig összevontan.

2.8.6. Hogyan lehet megismerni a nyilvántartott az adatokat?

Írásban bármely KHR-hez csatlakozott pénzügyi szervezetnél vagy közvetlenül a KHR-t kezelő BISZ Zrt.-nél díjmentes tájékoztatás kérhető arról, hogy

- milyen adatok szerepelnek az adósról a KHR-ben,
- melyik intézmény adta át ezeket,
- ki, mikor és milyen jogcímen kérdezte le ezeket az adatokat a KHR-ből. Jogod van a Rólád nyilvántartott adatokat megismerni. A tájékoztatásért költségtérítés és egyéb díj nem számolható fel. Az eredeti aláírással ellátott kérelmének eredményéről szoros törvényi határidők alapján levélben, vagy e-mailen kaphatsz hivatalos tájékoztatást.

Minden esetben láthatóak a KHR-ben:

- a hitelszerződés adósaainak a törvény által előírt személyes adatai,
- azoknak a hitelszerződéseknek az adatai, amelyekhez mulasztás, késedelem kapcsolódik,
- készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel való visszaélésekhez és hitelkérelmekhez kapcsolódó csalások adatai,
- 2015. szeptember 1-jétől az adósságrendezési eljárás és az abba bevont ügyfelek adatai.

2.8.7. Mit lehet tenni, ha az adatok nem felelnek meg a valóságnak?

Ha valaki úgy gondolja, hogy a róla nyilvántartott adatok jogellenesen kerültek a KHR-be, vagy azok nem felelnek meg a valóságnak, úgy a pénzügyi intézménytől, vagy a KHR-t kezelő BISZ Zrt.-től kérheti azok helyesbítését vagy törlését. A pénzügyi intézmény a kézhezvételtől számított 5 munkanapon belül köteles kivizsgálni a kifogásokat, és haladéktalanul, de legkésőbb a vizsgálat lezárását követő 2 munkanapon belül írásban kell tájékoztatnia az érintett ügyfelet az eredményről. Amennyiben a KHR-be adatot szolgáltató pénzügyi szervezet helyt ad a kifogásnak, köteles haladéktalanul értesíteni a KHR-t kezelő BISZ Zrt.-t, amely elvégzi a helyesbítést, illetve a törlést.

Ha valaki nem tartja megfelelőnek a KHR-ben szereplő adatait, erről írásban kifogást nyújtott be és az erre kapott tájékoztatással nem elégedett, annak kézhezvételétől számított 30 napon belül a lakóhelye szerint illetékes járásbírósághoz fordulhat, amely speciális, gyorsított eljárásban dönt az ügyéről. A személyes adatok kezelésével kapcsolatban a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóságot lehet megkeresni. Abban az esetben, ha az adatot átadó intézmény vélhetően nem a fentiekben ismertetett tájékoztatási szabályok szerint járt el, fogyasztói beadványt lehet benyújtani a Magyar Nemzeti Bankhoz.

2.8.8. Hogyan tudja meg az ügyfél, hogy a hitelintézet adatot továbbított róla a KHR-be?

A hitelnyújtó köteles részletesen tájékoztatni az ügyfelet arról, hogy hitelkérelme elbírálása során adatait lekérlik a KHR-ből, és hogy ha hitelt vesz fel, az adatai bekerülnek a KHR-be. Az ügyfél nyilatkozata szükséges a pozitív hiteladatok lekérdezéséhez, Ugyanakkor a negatív adatoknak az ügyfél hozzájárulása nélkül is, kötelezően szerepelnie kell KHR-ben. Ha az adós elmulasztja a hiteltörlesztést, a pénzügyi

intézmény köteles 30 nappal előre figyelmeztetni az ügyfelét arról, hogy a mulasztással kapcsolatos adatokat fel fogja tölteni a KHR-be.

A figyelmeztetést követően az ügyfél még rendezheti a tartozását az értesítésben megadott időpontig. Ha ezt nem teszi meg, a pénzügyi intézmény köteles továbbítani a mulasztásról szóló adatokat a KHR-be, aminek tényéről 5 munkanapon belül írásban tájékoztatnia kell az ügyfelet. Ez a tájékoztatási kötelezettség nem vonatkozik a szerződés fennállása alatt a tőketartozásra és a rendszeres törlesztés összegére vonatkozó rendszeres havi adatátadásra.

2.8.9. Befolyásolja a KHR lista a hitelfelvételt?

Mielőtt a hitelező pénzügyi intézmények kölcsönt nyújtanak vagy egyéb hitel jellegű szolgáltatásra szóló szerződést kötnek, megvizsgálják, hogy az igénylő képes lesz-e teljesíteni a kötelezettségvállalást, visszafizetni a hitelt. Ahhoz, hogy a hitelnyújtó megállapíthassa az igénylő adósminőségét, különböző adatokat használ fel, amelyek egyik forrása a KHR. Szerződéskötés előtt az intézmény köteles ismertetni a hiteligenyölővel, hogy a hitelképesség megállapítása érdekében milyen adatokat szerzett be róla a KHR-ből. Pozitív adatok csak az adós hozzájárulásával kerülnek az adatbázisba, de az alábbi információk mindig bekerülnek:

- a hiteltörlesztés elmulasztásának nyilvántartása,
- a csalás miatt elutasított hitelkérelmek nyilvántartása,
- a készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel való visszaélések nyilvántartása,
- 2015. szeptember 1-től a természetes személyek adósságrendezési eljárásának adatai.

Ha valaki nem ad hozzájárulást a pozitív adatok kezeléséhez, arról tájékoztatást kapnak a pénzügyi szervezetek. Egy hozzájárulás, vagy annak megtagadása az adós összes szerződésére kiterjed, és bármikor szabadon módosítható.

Ne feledd! A pénzügyi szervezet csak abban az esetben fog Veled szerződést kötni, ha – a KHR-ben lévő információra is tekintettel – megfelelő adósnak ítéli. A megfelelő hitelbírálat kialakítása szempontjából rendkívül fontos, hogy a KHR-ben a Rólad lévő adatok helytállóak, érvényesek és láthatóak legyenek. A legtöbb pénzügyi intézmény pozitív tényezőként értékeli, ha a pontosabb hitelbírálat miatt engedted teljeskörűen megismerni a fennálló és korábban teljesített hiteleidet.

2.9. MAGÁNCSD

Főbb témakörök:

- Mi a magáncsöd eljárás célja?
- Kinek lehet ez megfelelő megoldás?
- Hogyan indul az eljárás?

2.9.1. Mi a magáncsöd eljárás célja?

A magáncsöd eljárás célja, hogy a fizetési nehézségekkel küzdő természetes személyek adóssága szabályozott keretek között rendeződjön úgy, hogy közben fizetőképességük helyre álljon. Az adósságrendezési eljárás alatt az adós csődvédelemben részesül, a folyamatban lévő végrehajtási eljárásokat, például ingatlanárverést, letiltást leállítják, új végrehajtás pedig nem indítható.

2.9.2. Kinek lehet ez megfelelő megoldás?

Az eljárás megfelelő megoldást jelenthet eladósodott magánszemélyeknek, egyéni vállalkozóknak és őstermelőknek, ha

- van valamennyi vagyonuk,
- rendszeres jövedelemmel rendelkeznek,
- képesek fizetni a minimális törlesztőrészletet a főhitelezőknek,
- meg szeretnék tartani lakóingatlanukat és ehhez a jelzáloghitelező hozzájárul,
- hajlandóak és képesek 5-7 évig megfelelően törleszteni a tartozásukat, és
- eleget tesznek az adósságvédelemről szóló törvényben foglalt feltételeknek.

2.9.3. Hogyan indul az eljárás?

Az eljárás kizárólag az adós kezdeményezésére indulhat. A kérelmet írásban, a megfelelő formanyomtatványokat kitöltve kell előterjeszteni a Családi Csődvédelmi Szolgálat illetékes területi szervénél, vagy a főhitelezőnél. Az adósságrendezés kezdeményezésének feltételeit jogszabály rögzíti. Ezek vizsgálatát, valamint az adósságrendezés iránti kérelem elbírálását az illetékes területi Családi Csődvédelmi Szolgálat, illetve a bíróság végzi. Az adósságrendezési eljárás alatt évente akár 300 000 forint összegű állami törlesztési támogatást kaphat az adós jelzáloghitelének törlesztéséhez.

Ha nem sikerül teljesíteni a törvényben és a megállapodásban foglalt kötelezettségeket, az eljárást a bíróság megszüntetheti és elindulhat, vagy folytatódhat a végrehajtás! A magáncsődről és az adósságrendezési eljárásról a Családi Csődvédelmi Szolgálat www.csodvedelem.gov.hu címen elérhető honlapján található bővebb információ.

2.10. GYORSKÖLCSÖNÖK

Főbb témakörök:

- Mi a gyorskölcsön?
- Mit kell átgondolni a hitelfelvétel előtt?
- Mire kell odafigyelni?

2.10.1. Mi a gyorskölcsön?

A gyorsan és könnyen felvehető, rövid futamidejű, kisösszegű hiteltípus a gyorskölcsön. Jellemzői:

- akár azonnali hitelbírálat;
- általában fix, de a fedezettel rendelkező hitelekhez képest jóval magasabb kamat;
- rendszerint fix törlesztőrészlet;
- jellemzően kezes és fedezet nélkül igényelhető;
- többnyire 1 000 000 forint alatti összeg;
- egyes esetekben adósságrendezési célra is kínálják.

2.10.2. Mit kell átgondolni a gyorskölcsön felvétele előtt?

Ne hozz elhamarkodott döntést! A gyorskölcsön is egy hitel, amit hónapokon vagy akár éveken át tartó törlesztéssel, kamatostól vissza kell fizetned!

- Készíts családi költségvetést! Ehhez segítséget nyújt a Pénzügyi Navigátor weboldalon található Háztartási költségvetés-kalkulátor.
- Mérlegeld, hogy mindenképpen szükséged van-e ilyen típusú hitelre!
- Gondold végig, hogy a teljes futamidő alatt tudod-e majd fizetni a törlesztőrészt!
- Úgy tervezz, hogy maradjon pénzed a váratlan helyzetekre!
- Keresd a teljes futamidőre fix kamatot biztosító lehetőségeket!
- Ellenőrizd a futamidő hosszát! A rövidebb futamidő magasabb törlesztőrészlettel jár.
- Nézz utána a THM értékének, hiszen ez mutatja meg a hitelhez kötődő költségeket, díjakat!
- A gyorskölcsönökkel rövid idő alatt pénzhez juthatsz, ez azonban extra szolgáltatási díjakkal is járhat. Ezek az extra szolgáltatások általában az ügyfél kényelmét szolgálják. Tartalmazhatnak biztosítást vagy gyorsabb ügyintézkést – akár az ügyfél otthonában is –, amelynek díjai jelentősen emelhetik a felvett hitel költségeit, és egyes esetekben ezen díjakat, költségeket a THM nem tartalmazza! Az összes költséget tekintve a gyorskölcsön az egyik legdrágább hiteltípus.
- Gondold át, hogy a cél, amit gyorskölcsön felvételével kívánsz elérni, nem valósítható-e meg kedvezőbb THM-értékkel bíró, akár fedezett hitellel!
- Kizárólag a megfelelő engedéllyel rendelkező pénzügyi intézménynél vegyél fel hitelt! Ebben segít az MNB honlapján elérhető Intézménykereső.

2.10.3. Mire kell figyelni az „akciós hiteleknél”?

Mindig légy körültekintő, alaposan ismerd meg a hitel részleteit, és kérdezz rá az alábbiakra:

- meddig tart az akciós időszak;
- milyen egyéb feltételei vannak a hitelfelvételnek;
- milyen feltételek lépnek életbe az akciós időszak után;
- milyen költségekkel jár, ha késik a törlesztéssel;
- vannak-e kapcsolódó szolgáltatások, és ha igen, milyen költségekkel jár, ha azokat lejárat előtt felmondja!

2.11. A HITELKÁRTYA ÉS HASZNÁLATÁNAK KOCKÁZATAI

Főbb témakörök:

- Mi a hitelkártya?
- Hogyan lehet okosan használni a hitelkártyát?
- Milyen kockázatai vannak a hitelkártya használatnak?
- Legfontosabb tudnivalók a hitelkártyával kapcsolatosan 6 pontban

2.11.1. Mi a hitelkártya?

A hitelkártya egy speciális bankkártya, amellyel birtokosa a kibocsátó pénzügyi intézmény által meghatározott hitelkeret erejéig fizetni tud, illetve egyes kártyatípusok esetében készpénzt tud felvenni. **Ne feledd! A kártyához tartozó hitelkeretből vásárlásra felhasznált összeget utólag, meghatározott feltételek szerint vissza kell fizetni. Aki ezt elmulasztja, annak jelentős kamatot kell fizetnie!**

2.11.2. Ki és milyen feltételekkel lehet hitelkártyabirtokos?

Bárki lehet kártyabirtokos, akit rendszeres jövedelme alapján a bank hitelképesnek minősít. A kártyaigénylés feltételei azonban bankonként eltérhetnek. A kártyaigénylés nem kerül pénzbe, viszont a birtoklásnak és a használatnak vannak költségei. Ezek lehetnek állandó díjtételek, mint például a kártya éves díja, és egyéb eseti díjak, mint az egyenleglekérdezés, a limitmódosítás, vagy a kártyacsere díja. A hitelkártyához igényelhető többletszolgáltatásokat szintén díj terhelheti.

Mivel a hitelkártya egy hitelforma, a hozzá tartozó hitelkeretből elköltött összegeket vissza kell fizetni a szolgáltatónak. Ha ezt a megadott határidőig nem teljesíti a kártyabirtokos, az szintén többlet terhet jelent, hiszen a szolgáltató kamatot, késedelmi díjat számíthat fel.

2.11.3. Mire kell figyelni hitelkártya használata esetén?

A hitelkártyát kibocsátó bank lehetőséget ad a kártyabirtokosnak, hogy adott időszakon belül a hitelkeret terhére vásároljon vagy készpénzt vegyen fel. Ezt az időszakot nevezik vásárlási vagy elszámolási időszaknak, amely a számlázás napjával ér véget. Az ebben az időszakban a hitelkeretből vásárlásra felhasznált összeget a következő, úgynevezett türelmi időszakban kell visszafizetni a bank által meghatározott határidőig. Ha ez teljesül, az összeg díj- és kamatmentes.

Ne feledd! A kamatmentesség kizárólag a kártyás vásárlásokra vonatkozik, készpénzfelvételre nem, a hitelkártyával történő készpénzfelvétel díja rendkívül magas! Ha a kártyabirtokos nem fizeti vissza a teljes összeget a türelmi időszak alatt, csak a bank által meghatározott minimum összeget, akkor a szolgáltató kamatot számít fel a felhasznált összegre.

Ha a minimum összeget sem fizeti be a hitelkártya tulajdonosa, akkor a kamaton felül késedelmi kamatot, díjat is fizetnie kell. Fontos, hogy a minimum összeget csak a türelmi időszakban lehet befizetni, az azt megelőző befizetések ebbe nem számítanak be. Az elszámolási és türelmi időszak hossza (együttesen: kamatmentes periódus), valamint a minimum fizetendő összeg bankonként eltérő lehet. Az elszámolási időszak általában 30, míg a türelmi időszak jellemzően 15 nap.

Bár a hitelkártya vásárlásra és készpénzfelvételre egyaránt használható, utóbbira nem célszerű használni, mert a bank a pénzfelvétel napjától magas kamatot számít fel, a tranzakció költsége pedig jellemzően többszöröse a normál bankkártyás készpénzfelvételnek.

Ne feledd! A hitelkártya az egyik legmagasabb THM-mel rendelkező hiteltermék, vagyis az egyik legdrágább hiteltípus.

2.11.4. Bankkártya vagy hitelkártya – 6 pontban a legfontosabb tudnivalók

1. A bankkártyát és a hitelkártyát is használhatjuk készpénzfelvételre, vásárlásra.
2. A betéti kártyánál havi 150 ezer forint összegig ingyenes a készpénzfelvétel, ami azonban legfeljebb két tranzakcióból állhat, ezt követően a bank tranzakciós díjat számol fel.
3. Ezzel szemben a hitelkártyáról történő pénzfelvételnél minden esetben kamatköltséggel kell számolni, így sokkal többbe kerül, mintha betéti kártyáról vennénk fel ugyanazt a mennyiségű készpénzt.
4. A hitelkártya esetében a bank pénzét használod, a betéti kártya esetében a saját pénzedet.
5. A bankok a hitelkártyával elköltött összeg után nem azonnal kezdenek el kamatot számolni – ha az összeget a türelmi időn belül visszafizetjük, úgy kamatmentesen használhatjuk a bank pénzét. A készpénzfelvétel azonban azonnal kamatozni kezd.
6. Hitelkártya esetében nagyon fontos, hogy a megadott határidőig visszafizessük az elköltött pénzt, ellenkező esetben a visszafizetendő összeget kamat terheli.

3. VÁLÁSSAL KAPCSOLATOS TÉMAKÖRÖK

3.1. FELKÉSZÜLÉS A VÁLÁSRA – 10 LEGFONTOSABB TEENDŐ VÁLÁS ELŐTT

Főbb témakörök:

- Hogyan készülünk fel egy válásra, el lehet válni szépen?
- Milyen teendőink vannak a válást megelőzően?

1. Vértezd fel magad tudással és járj utána milyen jogaid és kötelességeid vannak jogi szempontból
 - a. Keress olyan ügyvédet, akiben megbízol (a másik Fél is ezt fogja tenni).
2. Készülj fel a pénzügyek szétválasztására, ha kell vázolj fel több megoldási tervet. Olvasd el a „Felkészülés a válásra – pénzügyi szempontból” című kisleveletet.
3. Vigyázz lelki és testi egészségedre.
 - a. Élj egészséges életet és sportolj, ne hagyd el magad fizikálisan
 - b. Vedd körül magad pozitív emberekkel, akik támogatnak – kérj pszichológus segítséget
 - c. Erősítsd magad lélekben, meditálj – készíts napi rutint a lelked megerősítésére
 - d. Engedd meg, hogy fájjon, gyászold meg a veszteséget
 - e. Ne hibáztasd magad, nézz előre
 - f. Pároddal egyezségekre törekedj, kérj külső segítséget, hogy egyezségekre jussatok,

- g. Kérj külső segítséget, aki támogat aki megért téged.
 - h. Legyen hobbid, amivel tartalmasan időt tudsz tölteni és fel tudsz vele tölteni, keresd barátok társaságát, járj emberek közé
4. A gyerek az első, gondoskodj róla, figyelj gyermeked lelki egészségére – kérj pszichológus segítséget számára is és készülj fel a gyermekelhelyezési kérdések megtervezésére.
5. Tervezd meg a válás utáni életed – készülj fel a változásra.
6. Készíts költségvetést a válás után időszakra.
7. Gyűjtsd össze a fontos dokumentumokat:
- a. Házassági anyakönyvi kivonat
 - b. Ingatlanok tulajdoni lapja, ingatlan adás-vételi szerződések
 - c. Biztosítások
 - d. Közszolgáltatói szerződések
 - e. Banki szerződések (hitelek, megtakarítások, folyószámla)
 - f. Olyan dokumentumok, amik alátámasztják a vagyont – akár közös, akár külön
 - g. Gyermek iratai
 - h. Orvosi dokumentumok, Társadalom biztosítás jogviszony iratok
8. Légy példamutató – válás során – amennyiben a bírósági folyamat elindul, ne adj támadási felületet.
9. Legyen munkaviszonyod és önálló kereseted.
10. Amennyiben kapcsolati erőszak áldozata vagy – kérj segítséget a regionálisan működő Krízisambulanciáktól, ahol jogász, pszichológus és szociális szakemberek állnak a rendelkezésedre.

3.2. FELKÉSZÜLÉS A VÁLÁSRA – PÉNZÜGYI SZEMPONTBÓL

Főbb témakörök:

- Hogyan készüljünk fel egy válásra, hogyan tekintsük át a pénzügyeinket?
- Pénzügyi információk összegyűjtése a válást megelőzően
- Mit tartalmaz a vagyoneleltár?
- Pénzügyi tervezés a különélés időszakára
- Mi a teendő, ha házastársad pénzügyi információkat rejteget?

3.2.1. Hogyan készülünk fel egy válásra, hogyan tekintsük át a pénzügyeinket?

Minden válásnál egyik fő kérdés az, hogy hogyan kell felosztani a pár közös vagyonát. A közös vagyon magában foglalja a házasság során szerzett összes vagyont és tartozást. Hacsak a váló házastársak nem egyeznek meg abban, hogyan osztanak fel mindent, a bíró értékeli és felosztja a közös vagyont a vagyonmegosztási törvények alapján.

A bíróságnak teljes képpel kell rendelkeznie vagyonodról, tartozásaidról. E célból a legtöbb bíróság megköveteli, hogy minden házastárs részletes pénzügyi tájékoztatást nyújtson be a bíróságnak és egymásnak, azaz vagyonleltárt kell készíteni.

A pénzügyi információk lehető legkorábbi összegyűjtése felvértez azokkal az információkkal, amelyekre a szükséged lesz és lehetővé teszi, hogy gyorsan végighaladj a folyamaton.

3.2.2. Rendezd a munkaviszonyod, legyen önálló bevételed

Fontos, hogy rendelkezzen önálló jövedelemmel, rendezd a munkaviszonyod. Erre már a válást megelőzően gondolnod kell. Ha még nincs meg a biztos munkahely, akkor pedig az új készségeket tanulással is kifejlesztheted, ami aztán egy jó munkahelyhez vezethet. Ha esetleg az anyagi helyzeted jelenleg korlátoz a tanulásban, akkor se csüggedj! Az internet rengeteg szabad forrást kínál. Online tanfolyamokon vagy internetes anyagokból is rengeteg új ismeretet sajátíthatsz el. Az új készségek elsajátítása pedig nem csak a munkahely szempontjából fontos, hanem például akkor is jól jöhetnek, ha otthon olyan teendőket kell ellátnod, ami korábban nem a te feladatod volt. Ezek miatt se szomorkodj, hiszen a YouTube-os videókhoz és az online fórumokhoz bármikor fordulhatsz segítségért!

3.2.3. Mit tartalmaz a vagyonleltár?

A vagyonleltár egyrészt tartalmazza a közös és külön vagyon felsorolását, illetve azt az információt, hogy kinek a birtokában van és mit szeretnél, hogy kié legyen. Ez a tartozásokra is vonatkozik, a hitelek esetében meg kell jelölnöd, hogy ki vigye tovább az adott hitelt.

- Az ingóságok felsorolását, értéküket megjelölve
- Az ingatlanokat, azok elnevezését, helyrajzi számát, mikor került a birtokotokba, milyen vagyonból (külön- vagy közös vagyonból), milyen vagyonból fizettétek az illetéket, a fenntartási költségek nagysága, volt-e beruházás és milyen értékben, volt-e értéknövekedés és az minek köszönhető (pl. értéknövelő beruházás, felújítás vagy inflációs értéknövekedés), értéknövekedés nagysága
- A vállalkozói vagyon, üzletrész, részvény, egyéni vállalkozói vagyon vagy gazdasági társaságban lévő jog. Ennek értéke, milyen vagyonból hozták létre (közös vagyon vagy különvagyon), volt-e befektetés a vállalkozói vagyonba annak fennállása alatt, van-e tartozás, hitel vagy követelés, átruházható-e az üzletrész a társasági szerződés szerint
- Hitelek, tartozások (lakáshitel, hitelkártya, személyi kölcsön, autóhitel, diákhitel, folyószámlahitel): a hitelfelvétel időpontja, a felvett hitel összege, az eddig törlesztett tartozás összege (kamat és tőke), ha van a hátralék, annak összege, a havi törlesztőrészlet összege, a hitel lejárat
- Követelések: van-e pénzügyi követelések más természetes személyektől vagy cégektől, mikor keletkezett a követelés, milyen összegű, mennyit törlesztettek belőle
- Nem vagyoni jogok: van-e hasznélvezeti jogotok, használati jog, szolgalmi jog valamely ingatlanon vagy ingóságon, milyen forgalmi értéket képviselhet, esetleg bérleti jog valamely ingóságon vagy ingatlanon

- **Megtakarítások** – közös vagy külön vagyonnak számító: folyószámlaszámla, bankbetét, nyugdíjpénztári megtakarítás, lakáskassza, állampapír, egészségpénztári megtakarítás, megtakarítással összekötött életbiztosítás, gyermek nevére szóló babakötvény stb.
- **A Te külön vagyonod:** az ingóságok és ingatlanok értéke. Történt-e beruházás, felújítás a különvagyonba, fenntartási költségek összege és azt milyen vagyonból fizetted
- **A párod különvagyon:** mikor szerezte és milyen értékben, jelenlegi értéke, történt-e beruházás, felújítás a különvagyonba, mikor és milyen értékben, milyen vagyonból fedezte, fenntartási költségek összege és milyen vagyonból fedezte
- **Történtek-e beruházások és kifizetések a különvagyonból a közös vagyonba és a közös vagyonból a különvagyonokba**
- **Ajándékok vagy ingyenes juttatások:** bármelyik fél kapott-e a közvetlen hozzátartozóktól vagy a rokonságtól ingatlant ajándékba, vagy nagyobb összegű készpénzt vagy értékes ingóságot, pl. autót, mikor és milyen értékben. Megvan-e az ajándék, ha nincs, azt mire költöttétek vagy mit vettetek helyette.

3.2.4. Legjobb megoldás a megegyezés

Váláskor lényeges a közös ingatlan sorsát mind tulajdonjog, mind pedig használati jog szempontjából rendezni. Ha van közös gyermek is, akkor rá is kiterjedően. A használati jogról felek megállapodásának hiányában a bíróság dönt. Határozathozatala során figyelembe veszi, ha valamelyik fél önként, a visszatérés szándéka nélkül elköltözött az ingatlanból, lakhatását megoldotta. Vagy kizárólagos lakáshasználatot rendelhet el annak a félnek, akit felruházott a közös gyermek feletti kizárólagos szülői felügyeleti joggal. A másik fél úgynevezett "lelépési díjra" jogosult. A lelépési díj a lakáshasználati jog ellenértékének köznapi elnevezése. A törvény szerint azt a felet illeti meg az ellenérték, akit a bíróság vagy a megállapodás a lakás elhagyására kötelez. Kivéve, ha ezt ő megtérítési igény nélkül vállalta, vagy csak időlegesen, meghatározott idő vagy feltétel bekövetkeztéig.

A közös tulajdont oly módon sem mindig tudják megszüntetni az egykori házastársak, hogy magukhoz váltják a másik tulajdonjogát megváltási ár ellenében, azaz kifizetik a volt házastársat. Két megoldás marad: árverés vagy közös piaci értékesítés.

Az árverés egy hosszas és rendkívül költséges bírósági procedúra eredménye, amelyben legtöbbször igazságügyi ingatlanforgalmi szakértő szabja meg a forgalmi értéket, melyen az árverés megindul.

Sokkal eredményesebb és gyorsabb tehát, ha a válófélben lévő házastársak közösen határozzák meg az ingatlan értékét és értékesítik azt. Rögzítve, hogy a vételár miként oszlik meg majd közöttük, hogy az megfelelően illeszkedjen a felállított vagyonmérlegbe.

3.2.5. Pénzügyi tervezés a különélés időszakára

A kiadások felmérésének egyik legnehezebb része, hogy a kiadások változnak. Például előfordulhat, hogy egy hónapig a lakással kapcsolatos kiadásaid csak a rezszi fizetéséből áll. A következő hónapban azonban javításra számíthatsz, ha az bármi elromlik. Ne aggódj: rendben van, ha legjobb tudásod szerint becsülöd meg a kiadásokat.

Lehetőség szerint azonban pontos összegeket adj meg kiadásaid tervezésekor. Ha ez lehetetlen, vess egy pillantást az elmúlt 12 hónapra és képet kapsz az átlagos havi költségeidről. Amikor rögzíted a kiadást, vedd figyelembe, hogy az pontos vagy becsült.

A válásra való felkészüléshez és a jövőbeli költségvetés megtervezéséhez használd ezt az ellenőrzőlistát, amely néhány gyakori kiadást tartalmaz, amelyeket esetleg nyomon kell követned:

- bérleti díj vagy hiteltörlesztés
- ingatlanadók
- otthoni karbantartás és javítás
- egészségügyi költségek, amelyeket nem a biztosító fizet
- egészségügyi biztosítás
- gyermekgondozás
- élelmiszerek és háztartási kellékek
- étkezés (munkahelyi, iskolai)
- lakásfenntartással kapcsolatos költségek: közművek (például gáz, villany, víz, szemétszállítás és internet) lakás biztosítás
- mobiltelefon
- mosás és takarítás
- ruházkodás
- oktatás és tandíj
- szórakozás, ajándékok és nyaralás
- autó- és utazási költségek (például biztosítás, benzin, javítás, busz és vonat)
- életbiztosítás
- megtakarítások és befektetések
- egyéb részletfizetés
- válással kapcsolatos költségek, ügyvéd
- ha e költségek bármelyikét mások fizetik – például a szüleid segítenek a lakáskifizetésekből –, jegyezd fel e harmadik fél hozzájárulásainak összegét és gyakoriságát.

Ne feledd! Teremts biztonságot a munkád terén! Ha független akarsz lenni, tudnod kell, hogy szinte minden egy biztos munkahelyen múlik, ezért, ha jelenleg nincs, egy tartós, stabil munkahelyet mindenképp kell szerezned. Ha lehetőséged van rá, állj két lábon – a munka szempontjából is! Ha valamilyen termék készítésével foglalkozol, akkor például érdemes elgondolkodnod az online értékesítés lehetőségén is.

3.2.6. Hogyan szerezzünk információt a pénzügyeinkről?

Az egyik legegyszerűbb módja annak, hogy információt szerezz adósságaidról, ha lekéred a hitelszámlakivonatodat. Miután megkaptad a jelentéseket, feltétlenül ellenőrizd az egyes számlákat a pontosság érdekében. Ha szükséges, benyújthatod hitelszerződést és egy friss kivonat másolatát a bírósághoz a házasságod során szerzett közös tartozások bizonyítására.

A pénzügyi adatok begyűjtésének egyéb módjai:

- minden postán érkező pénzügyi kimutatás és számla ellenőrzése
- hitelkártyakivonat ellenőrzése az esetleges automatikus fizetések tekintetében, és
- múltbeli adóbevallások ellenőrzése.

Ha azt tervezted, hogy a házastársaddal öregszel meg, akkor a válás problémát szülhet a nyugdíjba vonulási terveidet illetően is. Ha sok pénzügyet a volt párod intézett, talán még a nyugdíjalapod sem biztos. Bármilyen is legyen a helyzet, ha önellátóvá fogsz válni, a nyugdíjba vonulásod tervezése elsődleges kell, hogy legyen pénzügyi tekintetben váláskor.

3.2.7. Mi a teendő, ha házastársad pénzügyi információkat rejteget?

Ha nem férsz hozzá a számláitokhoz, vagy ha házastársad nem hajlandó együttműködni, kérheted a bíróságot, hogy kötelezze házastársad az adatok megadására. (A bírósági beavatkozás kéréséhez nem kell ügyvédet fogadnod, de a folyamat gyakran könnyebb, ha van egy ügyvéded, aki segít eligazodni a rendszerben.) Ha házastársad elrejtja vagyonát, vagy nem hajlandó együttműködni az eljárásban, a bíró végül kötelezheti a házastársad az együttműködésre.

3.3. BABAVÁRÓ HITEL – VÁLÁS ESETÉN

Főbb témakörök:

- Milyen esetekben veszíthetjük el az elnyert támogatást?
- Mi történik válás esetén?
- Milyen lehetőségeink vannak válás esetén a hitelszerződés lezárására vagy a lakáshitel átvállalására

3.3.1. Milyen esetekben veszíthetjük el az elnyert támogatást?

Az igényléskor számos kritériumnak szükséges megfelelnünk, emellett pedig – mint minden támogatási formánál – néhány kötelezettséget is vállalnunk kell ahhoz, hogy a jogosultak legyünk az állami kedvezményekre, valamint, hogy ne veszítsük el azokat.

A következő esetekben számíthatunk szankciókra:

- Ha nem születik gyermek: amennyiben nem születik gyermek a folyósítást követő 5 évben, akkor az igénybe vett kamattámogatást egy összegben vissza kell fizetni, a hitel pedig piaci kamatozású személyi kölcsönné alakul át. Ha a gyermekvállalás egészségügyi okok vagy megváltozott munkaképesség miatt hiúsul meg, akkor a kamattámogatás megszűnése és visszafizetése alól az illetékes járási hivatal méltányossági felmentést adhat. Ehhez azonban szükséges, hogy 5 éven belül szabályosan benyújtsák az erre vonatkozó kérelmet. Amennyiben a hivatal a kamatmentesség megszűnése és/vagy a támogatás visszafizetése alól mentességet ad, akkor az erre vonatkozó határozatot kell a bank részére eljuttatni.
- Ha az igénylők elválnak:
 - a. Ha nem született gyermek az első 5 évben, akkor az igénybe vett kamattámogatást 120 napon belül egy összegben vissza kell fizetni, a hitel pedig piaci kamatozású lesz. Amennyiben a folyósítást követően kiderült ok folytán igazoltan nem lehet gyermek a családban, méltányossági kérelmet lehet benyújtani az illetékes kormányhivatalhoz, hogy a visszatérítendő kamattámogatás megfizetésére felmentést engedélyezzen. Részlet-

fizetést akkor engedélyez a kormányhivatal, ha a kamattámogatás egyösszegű megfizetése családi, jövedelmi, vagyoni és szociális körülményeire is tekintettel aránytalanul súlyos terhet jelentene. Amennyiben született gyermek, akkor a támogatást nem kell visszafizetni, viszont a továbbiakban piaci kamatozású lesz a hitel. A házasság felbontásáról szóló jogerős bírósági ítéletet annak kézhezvételétől számított 30 napon belül be kell mutatnotok a banknak.

- b. Ha a válást követően egyikük újrահázasodik (és az előző házasságból nem volt gyermeke), és megfelelnek az igénylés feltételeinek, akkor a gyermekvállalásra rendelkezésre álló 5 év újra kezdődik, a Babaváró kedvezményei pedig igénybe vehetők. A válást a házasság felbontásáról vagy érvénytelenné nyilvánításáról szóló bírósági határozattal kell igazolni.
- Ha a pár külföldre költözik és ezáltal megszűnik a magyarországi lakcímük: ebben az esetben 120 napon belül, egy összegben vissza kell fizetni az igénybe vett támogatás összegét, a hitel pedig piaci kamatozású személyi kölcsön lesz a továbbiakban. A magyarországi lakcím megszűnését 30 napon belül kell a bank felé jelezni.
 - Ha a támogatással érintett kiskorú gyermek nem él tovább az igénylőkkel egy háztartásban: a kamattámogatást egy összegben vissza kell ekkor is fizetni, a hitel pedig piaci kamatozású lesz. Az elköltözést 30 napon belül jelenteni kell a banknak.
 - Mi történik, ha a házaspár valamelyik tagja meghal: amennyiben a házaspár egyik tagja a folyósítást követő 5 éven belül meghal, akkor a kölcsön nem alakul át piaci hitellé, a kamatmentesség megmarad, természetesen a korábban igénybe vett kamatkedvezményt sem kell visszafizetni. Ha az 5 éves időszakon belül az özvegy újra házasodik, akkor a gyermekvállalási időszak is újraindul.

Jó tudni

Ha a fenti esetek közül csak egy is bekövetkezik, akkor az alapeseti kamattámogatás megszűnik, vagyis az addig igénybe vett kamatkedvezmény mértékét az igénylőknek 120 napon belül, egy összegben vissza kell azt fizetniük. (Kivételt képez ez alól az az eset, amikor a gyermek megszületését követően válna el a házaspár.) Ezzel egyidejűleg pedig a kölcsön piaci kamatozású személyi kölcsönné alakul és érvényét veszti a 50.000 Ft-ban maximalizált törlesztőrészlet-limit is.

A válást a jogerős bírósági ítélet dátumától számított 30 napon belül be kell jelenteni a hitelező banknál, amely ezután szintén 30 napon belül írásban tájékoztatja az elvált házaspárt a kamattámogatás megszűnéséről, a visszafizetendő kamattámogatás összegéről, illetve a módosult törlesztő részletről.

3.2.2. Mennyit veszíthetünk, ha elveszítjük a Babaváró támogatást?

A Babaváró támogatási formát csupán évi 0,5% kezességvállalási díj terheli az igénylők részéről, ugyanis a támogatás miatt a hitel kamatát az állam átvállalja. Ugyanakkor, ha valami oknál fogva nem vagyunk jogosultak a támogatásra, az addig igénybe vett kamattámogatást ki kell fizetni, így nem árt tisztában lenni annak mértékével.

Az Államadósság Kezelő Központ Zrt. által közzétett érvényes referenciamutató befolyásolja a kamatszint mértékét, amelyet támogatott esetben az állam, a támogatás elvesztése esetén viszont az igénylők kötelesek megfizetni.

A szankcióval érintetteknek 120 napon belül, egy összegben vissza kell fizetniük a kapott kamattámogatást és a fennmaradó kölcsön egy piaci kamatozású személyi kölcsönné alakul át.

3.4. CSOK és CSOK hitel – válás esetén

Főbb témakörök:

- Milyen esetekben veszíthetjük el az elnyert támogatást?
- Mi történik válás esetén?
- Különös méltánylást érdemlő helyzetek

CSOK támogatás igénybevétele esetén az állam az adott ingatlanra jelzálogjogot és elidegenítési tilalmat jegyez be a felvételt követő 10 évre. Ez azt jelenti, hogy ez alatt az idő alatt az ingatlan nem eladható, vagy ha mégis értékesítenénk, a támogatást a legtöbb esetben vissza kell fizetni.

Válás esetén megoldás lehet, hogy az egyik fél marad a gyermekkel vagy gyermekekkel az ingatlanban, hiszen ez esetben nem adják el a lakást és a lakcímük sem változik. Így a támogatást sem kell visszatéríteni.

Fontos kiemelni, hogy a CSOK feltételeinek nemcsak igénylése előtt, hanem az igénylése után is meg kell felelni.

Jogszabályi feltételek megszegését jelenti ha

- a gyermekvállalás nem teljesül,
- válásra kerül sor az igénylő házaspár között, és ezáltal a gyermekek kiköltöznek az épített, vagy vásárolt ingatlanból, melyhez a CSOK-ot felhasználták,
- a CSOK tárgyát képező ingatlant kiadják bérbe, azaz az ingatlan a lakáscéltól eltérően kerül hasznosításra,
- az igénylő a jogszabályban foglalt kötelezettségeit úgy szegi meg, hogy valótlan tartalmú nyilatkozatot bocsát a hitelintézet részére,
- a CSOK tárgyát képező ingatlant lebontják, vagy eladják,
- nem annak a támogatott személynek, illetve kiskorú gyermekének lakóhelyéül szolgál, aki a támogatás alanya,
- az ingatlan használatát harmadik személy részére átengedik, vagy azon használati, illetve hasznélvezeti jogot alapítanak,
- az igénylők a jogszabályban foglalt okirat bemutatási kötelezettségüknek felszólításra sem tesznek eleget (például használatbavételi engedély nem kerül bemutatásra).

3.4.1. CSOK visszafizetés: mekkora összeggel kell számolni?

Az elmúlt időszakban a CSOK-hoz kapcsolódó büntetőkamatot számos változás érintette, azonban 2022. október 01. napjától 5%-os mértékű büntetőkamat plafon került bevezetésre. Ezt azért is fontos kiemelni, mert korábban a büntetőkamat mértéke a mindenkori jegybanki alapkamat ötszörösével egyezett meg. Tízmilliós Családi Otthonteremtési Kedvezmény esetében például annak ötszörösét kellett visszafizetni, azonban az emelkedő kamatkörnyezet miatt lett végül bevezetve az egységes 5%-os plafon.

Fontos, hogy a CSOK-ot a gyermekvállalási határidő lejártát követő 120 napon belül kell visszafizetni egy összegben.

Amennyiben a fiatal házaspár gyermekvállalását nem teljesíti, de emberi reprodukcióra irányuló eljárásban részt vett és teljesülnek a Korm. rendelet 57 § (6) bekezdés e) pontjában előírt egyéb rendelkezések, a fiatal házaspárnak kizárólag a megelőlegezett kedvezmény összegét kell visszafizetnie. A reprodukciós eljárásban való részvételről szóló igazolást annak keltétől számított 60 napon belül, de legfeljebb a gyermekvállalásra biztosított határidő leteltéig lehet benyújtani. Ha a fiatal házaspár az igazolást 60 napon túl nyújtja be, úgy a bejelentéstől számított 60 napon belül a hitelintézetten keresztül köteles megfizetni az igazolás kiállítása és a bejelentés időpontja közötti időszakra számított Ptk. szerinti, de 5%-ot meg nem haladó mértékű késedelmi kamatot.

Ha az otthonteremtési kamattámogatott kölcsönt is felvette a pár, az ott keletkezett kamatkülönbözetet is meg kell fizetniük visszamenőlegesen. A CSOK-hitel egy államilag támogatott jelzáloghitel, vagyis a jogosultság ideje alatt mindenképpen csak az előre meghatározott 3 százalékos kamatot szükséges fizetni. Az ügyleti kamat a CSOK támogatás idején csupán az állami támogatás mértékét határozza meg, ugyanis a 3 százalékos kamaton felüli részt az állam pótolja ki. Amennyiben a házaspár válik, az állam által kipótolt részt kell visszafizetni, jegybanki alapkamattal megnövelve.

Azt, hogy pontosan mekkora összeget kell visszafizetni, a kormányhivatal határozza meg, hiszen felmerülhetnek olyan körülmények, amelyek indokolttá és lehetővé teszik a fizetési kötelezettség elengedését részben vagy teljes mértékben.

3.4.2. Különös méltánylást érdemlő helyzetek

Bizonyos "különös méltánylást érdemlő helyzetekre" való tekintettel öt évre a kormányhivatal felfüggesztheti, valamint részben vagy akár teljesen el is engedheti a visszafizetési kötelezettséget. Ha a vállalt gyermek végül egészségügyi probléma miatt nem születik meg (például meddőség), abban az esetben is vissza kell fizetni a támogatást, de a büntetőkamat nélkül.

Különös méltánylást érdemlő helyzetnek minősül, ha a vállalt gyermek azért nem születik meg, mert

- a pár egyik tagja elhunyt,
- a pár egyik tagja megváltozott munkaképességűvé vált és ezért nem tudták vállalni a gyermeket,
- a gyermek a várandósság 24. betöltött hetét megelőzően halva születik,
- az első vagy második gyermek valamilyen, a rendeletben megjelölt magasabb családi pótlékra jogosító betegséggel vagy fogyatékossgal születik,
- a reprodukciós eljárásban való részvétel sikertelen volt,
- kizáró ok merült fel a reprodukciós eljárás során,
- egészségügyi kockázat miatt nem javasolt a gyermekvállalás.

Emellett szintén különös méltánylást érdemlő helyzetnek minősül az is, ha a támogatás visszafizetése ellehetetlenítené a támogatott személy megélhetését.

3.4.3. Kivételes helyzetben kitolható a gyermekvállalás határideje

Előre vállalt gyermekeknél a házaspárra határidő vonatkozik. Egy gyermek vállalása esetén négy év, két gyermek vállalása esetén nyolc év, három gyermek vállalása, illetve a maximális támogatási összeg igénylése esetén pedig összesen tíz év áll rendelkezésre. Ez az alapeset, de vannak kivételes helyzetek, amikor ezek a határidők meghosszabbíthatók:

- örökbefogadásnál: ha az eredeti határidő előtt bemutatod a bank felé az örökbefogadásra való alkalmasságot, akkor a határidő két évvel kitolható,
- orvosi igazolás: ha a házaspár a várandósságnak a gyermekvállalási határidő lejártát megelőzően fennálló tényét orvosi bizonyítvánnyal a vállalási határidő lejártát követő 90. napig a hitelintézetnek igazolja. A határidő így a várandósság végéig tolódik ki.

Fontos emellett, hogy ha a CSOK-ból nem kulcsra kész lakást veszel, hanem építkezel, akkor a gyermekvállalásra vonatkozó határidőt nem a támogatási szerződés megkötésétől kell számítani, hanem a "a használatbavételi engedély, a használatbavétel tudomásulvételét igazoló hatósági bizonyítvány vagy az egyszerű bejelentéshez kötött épület felépítésének megtörténte napjától".

3.5.HITEL – VÁLÁS ESETÉN

Főbb témakörök:

- Mi történik a közös vagyonnal?
- Mi a házasság alatt felvett hitelek sora?
- Hogyan kezeljük a közös hiteleket a válás után?

3.5.1. Mi történik a közös vagyonnal válás esetén?

Egy válás során sok mindenről dönteni kell, többek között a közösen szerzett vagyontárgyak, ingatlanok sorsáról.

A házasságkötés révén a házastársak között vagyontársaság keletkezik, azaz minden bevétel és vagyonnövekedés, amely az életközösség ideje alatt jön létre a közös vagyon részévé válik függetlenül attól, hogy ki kereste meg azokat. Tehát ha csak a férj dolgozik, a feleség pedig otthon van a gyermekekkel, akkor is a férj fizetése közös bevételnek számít.

A vagyonelejtárt kell készíteni és tételesen sorra kell venni mindazon ingóságokat és ingatlanokat, melyek a közös vagyonhoz tartozhatnak. A tartozások ugyanúgy hozzátartoznak a vagyontársasághoz, ezért szerepelniük kell a vagyonelejtárban.

3.5.2. Közös-e a házasság alatt felvett hitelek?

Egy házasság ideje alatt a házastársak együtt vesznek fel hitelt: ez lehet például a CSOK-hitel, a babaváró-hitel, vagy egy közösen felvett jelzálog alapú lakáshitel. Ezen esetekben a hitelkérelemmel együtt történik, mindkét házastárs adatait felveszi a bank és mindketten aláírják a hitelszerződést. A tartozásért ezek után egyetemlegesen felelnek, azaz mindkettőjükön követelheti a bank a tartozást, ha a másik nem fizet vagy fizetésképtelen.

A házassági vagyontársaság logikája alkalmazandó a tartozásokra is. Tehát függetlenül attól, hogy ki vette fel azt, a tartozás közösé válik. Ezáltal a házastárs bármelyik tagján követelhető, ha a másik nem törleszt. Ez alól kivétel az olyan tartozások esete, amelyek még a házasságkötés előtt keletkeztek és csak a házaspár egyik tagja vette fel önállóan. Ezek a házassággal nem kerülnek be a közös vagyonba tartozásként. Szintén kivétel képeznek a megörökölt adósságok. Ahogy az örökség útján szerzett vagyon nem válik a közös vagyon részévé, úgy a megörökölt adósságokért sem felel a házastárs.

3.5.3. A közösen felvett hitel sorsa a válás után

A hitel vagy egyéb tartozás szempontjából – amelyet a házastársak közösen vettek fel – lényegében teljesen mindegy, hogy a házasság felbomlik. A hitelszerződésben ilyen esetekben a férj és a feleség

egyetemes felelősséget vállalt a tartozásért, ami azt jelenti, hogy mindkettőjük önállóan is felel a teljes adósságért. A bank nem házastársként tekint rájuk, hanem adóstársként, amely függetlenül attól, hogy milyen családi vagy egyéb viszonyban állnak egymással.

A közösen felvett hitelek és egyéb közösen vállalt adósságok szempontjából teljesen mindegy, hogy mit tartalmaz a valóper során megkötött egyezség, mivel a bankkal vagy egyéb hitelintézettel aláírt hitelszerződés felülírja azt. Ez így van akkor is, ha az egyik fél a vagyonmegosztás során akár írásban vállalja a közösen felvett hitel rendezését, ugyanis ez nem fogja megakadályozni a bankot, hogy bármelyik házastárson követelhesse a törlesztést, mint adóstárson.

A közösen felvett hiteltől csak szerződésmódosítással lehet szabadulni. Ehhez együttesen fel kell venni a kapcsolatot a hitelintézettel és csak az egyik házastárs nevére átkérni a hitelt. Ebben az esetben természetesen a bank hitelképességi vizsgálatot fog lefolytatni, amelynek a tartozást átvállaló házastársnak egyedül is meg kell tudnia felelni.

Fontos! Kérd jogász segítségét a válás során, aki segít a vagyoneleltár elkészítésében is.

3.5.4. Az önállóan vállalt adósságok és a válás

Ahogy korábban írtuk, főszabályként a házastársak felelnek a másik fél kötelezettségvállalásai után is, amibe beletartozik mindenfajta kölcsön, hitel és adósság. Két kérdést kell ebben az esetben körbejárni:

- meg lehet-e a szabadulni a házastárs adósságától a házasság időtartama alatt?
- felelünk-e a volt házastársunk tartozásaiért a válás után?

Az első kérdésre a válasz az, hogy a házastárs nem felel a másik fél által vállalt kötelezettségért abban az esetben, ha bizonyítani tudja, hogy ahhoz kifejezetten nem járult hozzá. Az tehát önmagában nem feltétlenül elég, ha nem tudott a kötelezettségvállalásról vagy a kölcsönszerződés aláírásáról, ez minden esetben egyedi elbírálás tárgya.

A válás önmagában nem szabadít meg a volt házastársunk tartozásától, legfeljebb mérsékli azt. Az életközösség felbomlását követően továbbra is felelünk a volt házastársunk adósságaiért, azonban azoknak csak a feléért. Ebben az esetben is alkalmazandó az a szabály, hogy a tartozásért való felelősségünket el tudjuk hátrítani abban az esetben, ha bizonyítható, hogy a kötelezettség vállalásához nem járultunk hozzá.

3.5.5. A hitelmegosztás módjai

- **Válás után minden marad a hitel és a közös tulajdon:** a felek dönthetnek úgy, hogy noha kimondják a válást, azért még nem szabadulnak meg a közös ingatlanuktól. Dönthetnek úgy, hogy marad közös tulajdonban a ház, és a hitelt is közösen fogják a továbbiakban fizetni. Ha ilyen eset áll fenn, a szerződésmódosításra nem lesz szükség. Olyankor szokott kialakulni ez a helyzet, amikor egyik félnek sincs elég pénze ahhoz, hogy kivásárolja a másikat, és hitelt sem tudnak felvenni a másik kivásárlására, mert a fizetésük már nem bírna el egy újabb törlesztőrészletet.
- **Végtörlesztés:** A felek dönthetnek úgy, hogy a válás előtt (vagy közben, vagy után) visszafizetik a lakáshitelt. Minden bizonnyal ez a legkézenfekvőbb és legegyszerűbb megoldás, hiszen így mindketten megszabadulnak a közös tehertől, és ha eladják a házat, az ebből kapott összeget pedig elfelezik, akkor mindkettejüknek marad annyi pénze, hogy elkezdhessék az új életüket. És bár valóban ez a legideálisabb megoldás, sajnos csak keveseknek van lehetősége élni ezzel. Esetleges megoldás lehet az, hogy a fennálló hiteltartozást elosztják kettővel, és mindketten felvesznek rá egy-egy hiteltörlesztő hitelt. Ilyenkor azonban számolni kell azzal is, hogy ebben az esetben is szerződésmódosításra lesz szükség. Ha hamarabb szeretnénk végtörleszteni, akkor

általában ki kell fizetnünk a végtörlesztés költségeit is, ami a teljes visszafizetendő összegnek 1-2 százaléka szokott lenni. Ha tehát még harmincmillió forint tartozásunk van, akkor akár 300-600 ezer forinttal is számolnod kell.

- **Az egyik fél viszi tovább a hitelt és ő lesz a tulajdonos is:** az egyik fél kivásárolhatja a másikat hitelből. Ha az egyik fél ugyanis igényt tart a lakásra, és a fizetése megengedi, hogy egy újabb hitelt felvegyen, hogy kivásárolja a másikat, akkor ez jó megoldás lehet, hogy lezárják a múltat. A bökkenő ebben a megoldásban ott van, hogy amennyiben jelzáloghitelt szeretne felvenni az illető, akkor a bank ragaszkodni fog ahhoz, hogy a házastársunkat vonjuk be adóstársként. Ha tehát még nem váltunk el, de szeretnénk, akkor ezzel a problémával kell szembenéznünk. Ilyen esetekben jó megoldás lehet az, ha az adott bank számára a felek benyújtanak egy vagyoni jogi megállapodást. Ebben mindkettejüknek le kell írniuk, hogy milyen követeléseik vannak a másikkal szemben, és pontosan meg kell nevezni azt is, hogy milyen követeléseket nem támasztanak a másikkal szemben. Ha ezt benyújtjuk, onnantól a bankok igen rugalmasan tudják kezelni a válásra készülő házastársak esetét.
- **Az egyik fél marad csakis adós, ám marad a közös lakástulajdon:** ritkán fordul elő olyan helyzet, amikor a felek úgy döntenek, hogy mindketten fizetik továbbra is a törlesztőt, azonban a ház csupán az egyikük tulajdona lesz. Ez – mivel az egyik félnek igen kedvezőtlen – nem fordul elő túl gyakran, de ha valamilyen oknál fogva mi ezt a döntést látnánk a legcélszerűbbnek, akkor a szándékunkat mindenképpen jeleznünk kell a banknak.
- **Csak az egyik fél az adós, csak az egyik fél a tulajdonos:** ez sem túl gyakori eset, és csak akkor fordulhat elő, ha a ház megvásárlásakor a házaspár vagyoni megosztást készített, azaz pontosan leírták azt, hogy mi képi az egyik fél tulajdonát, és mi képi a másik fél tulajdonát. Ennek keretei között egyértelműen le kell írni azt is, hogy a tulajdonos fél saját vagyonból vásárolta meg az ingatlant, és a törlesztőrészt is saját vagyonból fizeti. Ha ilyen helyzet áll fenn, akkor a másik félnek nincs kötelezettsége a bank felé, hiszen nincs bevonva adóstársként. Ezzel együtt azonban azzal is számolni kell, hogy válás esetében még csak vita tárgyát sem képezheti az ingatlan, az mindenképpen a tulajdonosé marad.

Hitelintézzettel kötött kölcsön- vagy hitelszerződés esetén egészen biztosan szükség lesz szerződés-módosításra. Ez azonban nem váltja ki a felek közötti írásos megállapodást!

Fontos! Kérd jogász segítségét a válás során, aki segít a vagyoneosztási kérdésekben és azok szerződésbe foglalásában is.

3.6. CSALÁDI KEDVEZMÉNY VÁLÁS UTÁN

Főbb témakörök:

- Kinek járnak a családi kedvezmények válás után?
- Mi a különbség a közös szülői felügyelet és a felváltva gondozás között?
- Mit kell tenned, ha tudod, hogy a volt házastársad jogtalanul igénybeveszi a családi kedvezményt a válás után?

3.6.1. Közös szülői felügyelet és a felváltva gondozás

Előfordulhat, hogy az elvált, külön élő szülők családi kedvezményt érvényesítenek a gyermekeikre, közös felügyeletet megállapító bírósági döntés, illetve ügyvéd előtt tett megállapodás alapján. Fontos azonban tudni, hogy a közös szülői felügyeleti jog nem azonos a gyermek felváltva gondozásával.

A közös szülői felügyeleti jog azt jelenti, hogy a gyermek életét meghatározó körülményekről – például

névválasztás, iskolaválasztás, állampolgárság megválasztása – a szülők közösen döntenek.

A felváltva gondozás ettől eltérően azt jelenti, hogy a szülők megegyeznek abban, hogy a gyermek meghatározott ideig az egyik, meghatározott ideig pedig a másik szülő háztartásában él, tehát időszakonként vagy anya, vagy az apa gondoskodik róla. Azaz felváltva gondozás azt jelenti, hogy a szülők a gyerekek gondozását egymás között megosztják, a gyerekek 50-50%-os időt töltenek a szüleikkel. A felváltva gondozás esetén a családi pótlékot is 50-50%-ban vehetik igénybe a volt házastársak.

A családi kedvezményre is 50-50 %-os arányban jogosultak!

A közös szülői felügyeleti jog a felváltva gondozás előfeltétele, de ettől a szülők még nem minősülnek felváltva gondozó szülőkknek; ezt bírói ítélet vagy a felek bírói ítélettel jóváhagyott egyezsége, illetve a felek megállapodása tartalmazza.

(Létezhet még kizárólagos felügyelet. Ez azt jelenti, hogy az egyik szülő láthatási jogát korlátozzák, nem találkozhat a gyerekeivel. Ez családi bántalmazás esetén szokott előfordulni.)

Fontos! A szétköltözéskor ill. a válás kimondásakor módosítani kell az adókedvezmény igénybevételeéről a nyilatkozatot mindkét fél munkahelyén. A családi kedvezmény érvényesítéséhez nem elegendő az, hogy a szülő gyermektartást fizet, illetve hozzájárul a gyermekekkel kapcsolatos kiadásokhoz, és az sem, hogy a felváltva gondozásról megállapodás született bíróság vagy ügyvéd előtt.

Ha a szülők egyenlő időszakokban felváltva gondozzák gyermeküket jogerős bírósági döntés, egyezség vagy közös nyilatkozat alapján, és ezért a családi pótlékra 50-50 százalékos arányban mindkét szülő jogosult, akkor a gyermek a családi kedvezményénél mindkét szülőnél szerepeltethető kedvezményezett eltartottként, valamint a szülő házastársának bevallásában is.

Felváltva gondozás esetén a gyermekek után akkor érvényesíthet mindkét szülő családi kedvezményt, ha a kormányhivatal felé közösen nyilatkoztak, és a családtámogatási ellátásra – családi pótlékra – határozat alapján 50-50 százalékban mindkét szülő jogosult. Így a családi kedvezményre – 50-50 százalékos mértékben – mindkét szülő jogosulttá válik.

Azok a szülők, akik a gyermeküket ugyan felváltva gondozzák, de a családi pótlék 50-50 százalékos megosztását nem kérelmezték, nem jogosultak mindketten családi pótlékra, és így családi kedvezményre sem.

3.6.2. Mit kell tenned, ha tudod, hogy a volt Párod jogtalanul igénybe veszi a családi kedvezményt?

Amennyiben elköltözött a volt házastársad, a válás kimondásától kezdve a másik fél nem lesz jogosult a kedvezmény igénybevételére. Az adóbevallásában fel kell tüntetni a gyerekek adóazonosító jelét, így a jogtalan igénybevétel az adóbevallásban egyértelműen látszani fog. A másik fél nem tilthatja meg neked, hogy gyermeke(i)d után igénybe vedd az adókedvezményt. Te sem tilthatod meg neki, hogy igénybe vegye. Egyszerűen a törvény úgy rendelkezik, hogy nem veheti igénybe.

Nem kell tudnod, hogy mit ad le az adóbevallásában, ez ügyben teendő nincsen, a jogtalan igénybevétel következményei nem Téged terhelnek.

3.7. KÖZÖS BANKSZÁMLA MEGSZÜNTETÉSE

Főbb témakörök:

- Hogyan tudom a közös bankszámlát megszüntetni?
- Kapcsolódik-e egyéb szolgáltatás a bankszámlához?
- Lakáshitel végtörlesztése esetén nem szűnik meg a hitelhez tartató bankszámla
- Mi a teendő, ha tartozás vagy megtakarítás maradt a bezárandó számlán?

A keretszerződést – hacsak nem hat hónapnál rövidebb ideje kötötték – az ügyfél díj-, költség- vagy egyéb fizetési kötelezettség-mentesen mondhatja fel. A pénzforgalmi szolgáltató (bank) viszont már ellenértékre jogosult az ügyféltől, ha az fél évnél rövidebb ideje fennálló keretszerződést mond fel.

A bankszámla megszüntetésére csak a számlatulajdonos jogosult, így közös tulajdonú bankszámla esetén a számlazárást a számlatulajdonosok csak együttesen kezdeményezhetik.

Fontos! Ellenőrizd, hogy Te vagy volt házastársad a számlatulajdonos, kérj információt a banktól.

Közös tulajdonú bankszámlák esetén – az általános szerződési feltétel alapján – arra is lehet mód, hogy egyrészt a felek közös megegyezéssel megállapodjanak bármelyik fél számlatulajdonosi státuszának megszüntetéséről. Másrészt az is lehetséges, hogy valamelyik számlatulajdonos – a számlaszerződés megszüntetése nélkül – magára nézve egyoldalúan felmondja a közös számlamegállapodást. Ebben az esetben a bankszámla a felmondással nem érintett számlatulajdonos kizárólagos rendelkezése alá kerül.

Az ügyfelek emellett számos esetben a bankszámláikhoz kapcsolóan rendelkezőt vagy meghatalmazottat is bejelentenek. A bankszámla megszüntetésére azonban ők nem lesznek jogosultak.

Fontos! Önmagában a bankszámla használatának mellőzése, minden pénz elvitele a bank-számláról nem szünteti meg a bankszámlaszerződést. A számlavezetési vagy bankkártya díjakat ilyen esetekben továbbra is felszámítják a bankok. Ők ugyan jogosultak arra, hogy a bankszámlaszerződést azonnali hatállyal felmondják a díjfizetési kötelezettség megszegése, valamint az esedékes, de meg nem fizetett díjtartozás esetén, azonban az utóbbira csak jelentősebb díjtartozás esetén szokott csak sor kerülni. Ennek elkerülése érdekében a funkcióját veszített bankszámlánkat (a vonatkozó banki feltételeknek megfelelően) mindenképpen szüntessük meg!

3.7.1. Mi a számlazárás menete?

A bankoktól részletes tájékoztatást kaphatunk a keretszerződés megszüntetésének menetéről, s arról, hogy a fizetési számla felmondása milyen hatással van a fizetési számlához kapcsolódó szolgáltatásokra, például a megtakarításainkra és a kapcsolódó hiteleinkre. A személyes bankfióki ügyintézés, a számlamegszüntetés szóbeli bejelentése azonban nem ad mentességet az alól, hogy a szerződés megszüntetésére csak írásban kerülhet sor. Ez esetben is alá kell írni tehát a szükséges okiratokat.

3.7.2. Mi történik a bankszámlához kapcsolt szolgáltatásokkal?

A fizetési számla (bankszámla) felmondásának számos hatása van. A lakossági hiteltermékek (pl. folyószámlahitel, lakásvásárlási célú hitelek) számos módon kötődhetnek az ügyfelek bankszámláihoz. Többek között a kölcsönök folyósítása az ügyfél hitelt nyújtó banknál vezetett bankszámlájára történik, valamint az egyes kölcsönökhöz kapcsolódó kamatkedvezmények igénybevételének feltétele, hogy az ügyfél hitelszerződésében szereplő bankszámlájára havonta egy meghatározott összegű jóváírás érkezzon.

A legtöbb esetben a bankszámlánkhöz kapcsolódhatnak még bankkártya, biztosítás vagy internetes és mobilszolgáltatások is. A bankszámla, illetve a pénzforgalmi keretszerződés megszüntetése ezeket

a szolgáltatásokat is érinti. A fizetési számla felmondásával mindazokra a szolgáltatásokra vonatkozó szerződések megszűnnek, amelyeknek feltétele volt a fizetési számla megkötése.

3.7.3. Lezárul-e automatikusan a folyószámla lakáshitel végtörlesztése esetén?

Sajnos, számos esetben él az ügyfelek részéről az a „hiedelem”, hogy a lakáshitel végtörlesztéssel történő megszüntetésével egyidejűleg a bankkal kötött hitelszerződéshez kapcsolódó bankszámla megszüntetése is automatikusan megtörténik. Mivel ilyen esetekben ténylegesen két különböző szerződésről van szó (egy kölcsönszerződésről és egy bankszámlaszerződésről), a kölcsönszerződés megszűnése mellett, a keretszerződésnek megfelelően, külön írásban kell kezdeményezni a bankszámlaszerződés megszüntetését is.

3.7.4. Hogyan történik a számlazárás?

A kártyaműveletek könyvelése a már végrehajtott bankkártya műveletekhez képest csak későbbi időpontban történik meg. Bankok által elvárt, hogy az ügyfél megfelelő fedezetet biztosítson a bank számára a megszűnés napjáig már végrehajtott, de még el nem számolt tranzakciókból eredő kifizetésekre és az azokhoz kapcsolódó bankköltségekre.

A számlaszerződés megszüntetésekor a felek kötelesek egymással elszámolni, ennek keretében az ügyfél a fennálló tartozását, míg a bank bankszámla pozitív egyenleget köteles rendezni. A bankszámlaszerződés felmondásakor a bankszámlán alapuló követelések lejárttá válnak, az elszámolás keretében a bankszámlán jóváírják, illetve ráterhelik az előjegyzett kamatokat és költségeket, valamint a felmondás napjáig esedékes számlavezetési/csomagdíjat. Az elszámolás során a bank kizárólag a keretszerződésnek megfelelően és ténylegesen teljesített szolgáltatás arányos ellenértékére jogosult. Az elszámolás a felmondással egyidejűleg, vagy ha a felek a keretszerződésben felmondási időt kötöttek ki, a felmondási idő utolsó napjáig történik meg.

3.7.5. Mi a teendő, ha tartozás vagy megtakarítás maradt a bezárandó számlán?

Az elszámolás eredményeképpen keletkező pozitív egyenleget az ügyfél készpénzben veheti fel vagy más fizetési számlára utaltathatja át. Amennyiben a szerződés megszűnésének esetére a számlatulajdonos nem rendelkezik a pozitív egyenlegről, azt a bankok egy erre célra nyitott, nem kamatozó számlára vezetik át, ahol a megbízás nélküli ügyvitel szabályai szerint kezelik legfeljebb az elévülési idő végéig, a hirdetményükben meghatározott bankköltségek felszámítása mellett.

3.8. INGATLANNAL KAPCSOLATOS TEENDŐK (PL. KÖZÜZEMI SZERZŐDÉSEK ÁTÍRÁSA VÁLÁS UTÁN)

Főbb témakörök:

- Mikor kell átíratni a közüzemi szerződéseket?
- Milyen közüzemi szolgáltatásokra érdemes gondolni?
- Mi az átírás folyamata, mennyibe kerül, mennyi időm van rá?
- Milyen dokumentumok szükségesek az átíráshoz?
- Hogyan kell a közös költség átírását intézni társasház esetén?
- Lakcím bejelentés költözés esetén
- Ingatlan biztosítással kapcsolatos teendők

3.8.1. Mikor kell a közműveket átíratni?

Ingatlan tulajdon vagy tulajdonrész eladásakor az adásvételi szerződés megkötése, illetve – ha ez eltérő időpontban történik – a birtokba adás után kell megtenni, amennyiben volt házastársad kötötte meg eredetileg a szerződéseket a szolgáltatókkal. A közmű átírást bármelyik fél kezdeményezheti. A leggyorsabban úgy lehet átíratni a közüzemi számlákat, ha a két fél együttesen nyújtja be a közművekhez, ehhez mindkét félnek alá kell írni a formanyomtatványt.

Ha az ingatlan eladója vagy, akkor érdeked gondoskodni arról, hogy a vevő nevére legyenek átírva a közművek. Enélkül ugyanis továbbra is neked küldik a közüzemi számlát a szolgáltatók, miközben a szolgáltatásokat már a vevő használja. A legjobb az, ha az átírási kötelezettséget határidő megszabásával az adásvételi szerződésbe is belefoglaljuk.

3.8.2. Milyen közüzemi szolgáltatásokra érdemes gondolni?

- távfűtés / távhő
- víz
- csatorna
- gáz
- elektromos áram
- szemétszállítás
- internet
- TV
- vezetékes telefon
- közös költség társasház esetén
- biztosítás

A legtöbb közmű más-más szolgáltatóhoz tartozik, tehát külön számlán kell fizetnünk az áramot és a gázt. Sok esetben azonban több szolgáltatást számolnak el ugyanazon a közüzemi számlán, például egy számlán jön az internet, a TV és a vezetékes telefon. A csatorna és vízdíj általában szintén ugyanazon a számlán érkezik.

3.8.3. A közmű átírás menete

- Óraállások rögzítése a birtokba adási jegyzőkönyvben.
- Birtokba adási jegyzőkönyv aláírása mindkét fél részéről.
 - o szerepeljenek rajta az ingatlan címe, helyrajzi száma, az eladó és a vevő adatai
 - o minden közmű mérőóra állását rögzíteni kell (mérőóra szám és mérőállás)
 - o alá kell írni mindkét félnek, lehetőleg tanúk előtt
- A közműváltási bejelentőlapok kitöltése, aláírása.
- A bejelentő lap és a szükséges dokumentumok benyújtása online vagy személyesen.

- Végszámla az előző tulajdonosnak.
- Tartozások rendezése.
- Az új tulajdonos nevére szóló közüzemi szerződés megkötése.

3.8.4. Közművek átírásának határideje

A közmű cégeknél, amelyek a gázt, villanyt, távhőt, vizet, csatornát, szemétszállítást, és kommunikációs cégeknél, amelyek a vezetékes telefont, internetet, kábel TV csatornát biztosítják, a szerződések átírására 15 nap áll rendelkezésre, a vízszolgáltatóknál pedig 30 nap a türelmi idő.

Ha az ingatlan előző tulajdonosa elhunyt, akkor a halálestétől számítva hat hónap (180 nap) áll rendelkezésünkre a közművek átírására.

3.8.5. Közmű átírás online

A közmű átírás kényelmesebb és kevésbé időrabló módja az online ügyintézés. Ha van ügyfélkapus hozzáférésünk, az e-bejelentő szolgáltatással ingyenesen elintézhethetjük a közmű átírást, több mint 30 szolgáltató esetében. A díjmentes szolgáltatást nemcsak a közüzemi számlatulajdonos változásakor lehet igénybe venni, hanem minden egyéb névváltozás esetén is. Egyesével is felkereshetjük a szolgáltatók internetes felületeit az átírás érdekében.

Amit ingyen nem tudunk elintézni, ott igénybe vehetjük a Vátozasbejelentő.hu-t. A változásbejelentő.hu online szolgáltatásával ügyfélkapu nélkül, közel 100 szolgáltatónál intézhetjük a változás bejelentést, szolgáltatókként 2540 forintért. A változásbejelentő.hu-n keresztül elküldheted a szolgáltatóknak a szükséges dokumentumokat, némely szolgáltató egy szerződést küld vissza, melyet aláírva vissza kell küldened.

3.8.6. Közmű átírás személyesen

Az e-bejelentő díjmentes szolgáltatásai személyesen is elérhetők az összes kormányablakban, így sokkal egyszerűbben, egy helyen be lehet jelteni az adatváltoztatást. Hogy kissé lerövidítsük a sorbanállást, érdemes előre időpontot foglalni online: idopontfoglalo.kh.gov.hu.

Ha az összes átírást személyesen, külön-külön kell intéznünk, akkor az egyik 7-8 közműszolgáltató ügyfélszolgálatára kell egyesével elmennünk, sorban állnunk és nyomtatványokat kitöltenünk. Mindez 3-5 munkanapot is igénybe vehet, amihez a nyitvatartási idők miatt gyakran szabadságot is ki kell vennünk, ügyintézni ugyanis jellemzően nem lehet szombaton és vasárnap.

3.8.7. Mindkét félnek kötelező megjelenni közmű átírásnál?

Nem. Egyrészt már a közmű átírás online is intézhető, másrészt bármelyik fél elindíthatja a folyamatot. A bejelentő lapot azonban jobb, ha mindkét fél aláírja.

3.8.8. Milyen dokumentumok szükségesek az átíráshoz?

Az átíráshoz vigyük magunkkal:

- a személyi igazolványt,
- a lakcímkártyát,
- az adásvételi szerződést vagy az új tulajdoni lapot,
- a mérőórák birtokbaadáskori állását igazoló dokumentumot (birtokbavételi jegyzőkönyv), valamint

- a bejelentő lapot, amit az eladó és a vevő is aláírt.
- Ha örököltük a lakást, akkor a halotti anyakönyvi kivonatra és a hagyatéki végzésre van szükség.

A közműszolgáltató az átíráskor végszámlát állít ki, amit az eladónak kell befizetnie, a vevő pedig megkötheti az új szerződést. Az egyes közműszolgáltatóknál az ügyintézés menete és az elvárt dokumentumok köre eltérő, így érdemes előre tájékozódni arról, hogy mit várnak el az átíráshoz.

3.8.9. Közmű átírás költségei

Az átírásnál a közművektől függően 5–8 szolgáltatónál kell ügyeket intéznünk, aminek a költségei tízezres nagyságrendűek, amit a vevőnek kell megfizetnie.

3.8.10. Mennyibe kerül, ha lekéssük a határidőket?

A vízművek a bejelentés elmulasztása miatt a vízmérő átírásakor díjat számít fel, amelynek mértéke 180 napon túli bejelentés esetén 6 ezer forint, egy éven túli bejelentés esetén pedig 12 ezer forint.

A gázszolgáltatóknál pedig a közüzemi szerződés továbbra is az eladó nevében marad, ha elfelejtí bejelenteni az eladást, így amíg az új fogyasztó nem jelenti be a lakásvételt, régi tulajdonosnak kell fizetnie a gázszámlát, probléma esetén pedig felelnie a következményekért.

3.8.11. Társasház esetén közös költség átírása

Társasház esetén a közös költség átírását a közös képviselőnél kell jelezni.

3.8.12. Lakcím bejelentése

Nem közmű átírás, de az ingatlanvásárláshoz gyakran kapcsoló kötelezettség a lakcímváltozás bejelentése. Ez a legsürgősebb, mindössze 3 nap áll a rendelkezésünkre a költözés után, hogy elmenjünk egy okmányirodába. A határidő lekésése 30 ezer forint büntetést vonhat maga után.

A lakcímbejelentéshez vigyük magunkkal a személyi igazolványunkat, a régi lakcímkártyát, a lakcímbejelentő lapot, a 30 napnál nem régebbi adásvételi szerződést, illetve tulajdoni lapot.

A lakcímváltozást online is be lehet jelenteni az Ügyfélkapu segítségével a magyarorszag.hu weboldalon. Ezt megtehetjük tulajdonosként, haszonélvezőként, illetve a szállásadó hozzájárulásával bérlőként is.

Természetesen a lakcímbejelentésre csak akkor van szükség, ha beköltözünk a megvásárolt ingatlanba. A közműveket azonban akkor is a nevünkre kell venni, ha nem ott lakunk.

3.8.13. Mi történik az ingatlan biztosítással tulajdonosváltás esetén?

Az adásvétellel a meglévő biztosítási jogviszony megszűnik, az adásvételi szerződés bemutatása után a biztosító minden életben lévő konstrukciót töröl, az esetlegesen fennmaradó többletdíjat pedig visszatartja a jogosult félnek. A meglévő szerződést nem lehet átruházni az új tulajdonosra, tehát mindenképpen új szerződéskötés szükséges. Mivel a kárbejelentések határideje a bekövetkezett káreseménytől számított 5 napon belül lejár, így, ha egy olyan kárra derül fény, ami még az előző tulajdonos idején történt, arra sajnos a biztosító hatásköre nem terjed ki. Mindezek ellenére, természetesen a még folyamatban lévő kifizetések végbe mennek.

3.9. KÖZÜZEMI TARTOZÁSOK KEZELÉSE LAKÁS TULAJDON VAGY TULAJDONRÉSZ VÁSÁRLÁS ESETÉN

Főbb témakörök:

- Milyen megelőző lépéseket lehet megtenni?
- Mire kell figyelni társasházi lakás esetén?

Végigmentünk a válási folyamaton felkértünk egy jogi szakembert is, hogy segítse az ingatlan megvásárlásának lebonyolítását, ezután az ingatlan a tulajdonunkba került. Hogy tudjuk megelőzni, hogy felszólítást kapjunk a közös képviselőtől, vagy a közműszolgáltatóktól, mert az előző tulajdonos után tartozás maradt?

3.9.1. Mikor járunk el körültekintően?

Első lépésként az ingatlan megvásárlása előtt alaposan kérdezzük ki az eladót, hogy milyen tartozásai állnak fenn. Ez esetben nem csak a tulajdoni lapra bejegyzett terheket kell kiderítenünk, hanem a közmű- és közös költség tartozásokat is. Épp ezért javasolt, hogy az adásvételi szerződés megkötése előtt a korábbi tulajdonossal részletesen egyeztessünk a terheket, tartozásokat illetően.

Kérjük el az eladó legutóbbi közüzemi számláit, amelyeken szerepel az aktuális folyószámla-egyenleg is. Lényeges, hogy ha az egyenleg és számla összege nem egyezik, akkor az eladónak közműtartozása van. Vagyis ekkor már tudhatjuk, hogy mire kell odafigyelnünk a későbbiekben, mit kell feltétlenül megoldanunk az ingatlanvásárlás során.

Fontos kiemelni, hogy az egyenleget az egységes közüzemi számlaképnek köszönhetően valamilyen közműszolgáltató (gáz, áram, távhő, víz, hulladék, szennyvíz) azonos formában és helyen tünteti fel. A számlakép azonban nem tartalmaz információt a szolgáltatás felfüggesztéséről, vagy esetleg megszüntetéséről, ezért ebben az esetben érdemes az eladón túl érdeklődni a szolgáltatónál is.

3.9.2. Miért fontos az alaposág – társasházi lakás esetén?

Előfordulhat, hogy problémát okoz az, amikor a társasház valamelyik lakója nem fizeti, vagy nem rendszeresen fizeti a közös költséget, közműdíjat. Ebben a helyzetben akkor van baj, ha a társasház rendelkezik főmérővel, és az egyes lakáshoz csak mellékmérők tartoznak. Ilyenkor szokott előfordulni az az eljárás, hogy a szolgáltató felmondja a mellékszolgáltatási szerződést az érintett lakóval, és a tartozást a társasházra, annak főórájára terheli át. Ez pedig azt eredményezi, hogy egy lakó tartozása az egész lakóközösségre kihat.

Hogy kerülhetjük el?

Nehezíti az új tulajdonos helyzetét, hogy ilyen körülményekről vevőként nagyon nehezen szerezhetünk tudomást. A tulajdoni lap nem tartalmaz erre vonatkozóan bejegyzést, így érdemi információt csak az érintettől, vagy a közös képviselőtől kaphatunk: kérjünk betekintést a társasház közgyűlési jegyzőkönyvébe, ami tartalmazhatja a számlaegyenlegeket. Minden esetben nézzük meg a lakás tulajdoni lapját és ellenőrizzük, hogy milyen terhek kapcsolódnak az ingatlanhoz, szerepel-e rajta közműtartozás miatt bejegyzett végrehajtási jog.

3.9.3. Az eladó kötelezettsége

A közművek esetén érdemes szót ejtenünk az eladó szavatossági felelősségéről. Lényeges, hogy az eladó az ingatlan per-, igény-, és tehermentességét szavatolja. Az eladónak garantálnia kell, hogy az ingatlanal összefüggésben közüzemi-, és köztartozása nem áll fenn. Valamint azt is, hogy a birtokba bocsátás időpontjáig az ingatlanra vonatkozó összes közüzemi és köztartozásokat korábban már rendezte. Az eladónak arra is garanciát kell vállalnia, hogy nincs közmű és közös költség tartozása, továbbá a mérőórák (plombák) sértetlenek, azok hibátlanok, illetve, hogy a valós állapotot mutatják.

Fontos, hogy amennyiben a közműszolgáltatók – az adásvételi szerződés megkötésének időpontjára is fennállóan – később megállapítanak a mérőórák hibáját, azért az eladó teljes anyagi felelősséggel tartozik. Javasolt, hogy a szolgáltatások átírása esetén a felek együttesen járjanak el, kérjék ki a tartozásokról az igazolásokat, és amennyiben az eladónak tartozása van, azt az eladónak rendeznie kell.

Vevőként bebiztosíthatjuk magunkat azáltal is, hogy az igazolásokat még az adásvétel előtt kikérjük, ezáltal elejét tudjuk venni a későbbi jogi bonyodalmaknak. Társasház esetén a közös költségről az igazolást a közös képviselőtől kell beszereznünk.

Ne feledd! Amint felfedezed, hogy tartozás áll fenn, azonnal vedd fel a kapcsolatot a szolgáltatóval. Amennyiben panaszt teszel az elszámolással kapcsolatban, az nem mentesít a tartozás következményei alól, azaz tartozás esetén a panasz kivizsgálása alatt nem törlődik a fizetési kötelezettség és annak elmulasztásának következményei sem.

3.10. KÖZÜZEMI TARTOZÁSOK KEZELÉSE

Főbb témakörök:

- Mi történik a vízközmű hátralék esetén?
- Mi történik villamos áram hátralék esetén?
- Mit kell tudni a védendő fogyasztókról?
- Mire figyelj, ha már fizetési hátraléked van?

3.10.1. Mi történik vízközmű tartozás esetén?

Fontos! Ha megcsúszol a fizetéssel, vedd fel a kapcsolatot a szolgáltatóval és keressetek közös megoldást a díjtartozás rendezésére.

A törvény kimondja, hogy amennyiben az adott felhasználási hely (ingatlan) esetében a korábbi (eladó által kötött) szolgáltatási szerződés alapján tartozás jelentkezik, akkor ebben az esetben a felhasználási hely (ingatlan) vonatkozásában a szolgáltató különböző szankciókat is alkalmazhat. Ilyen szankció lehet a feltöltős mérőóra felhelyezése, esetleg az időbeli és mennyiségi korlátozás, vagy súlyosabb esetben a szolgáltatás felfüggesztése. Tehát összességében azt mondhatjuk, hogy az ingatlan új tulajdonosa nem kötelezhető jogszerűen az eladónál felmerült szolgáltatási díj megfizetésére, azonban az imént ismertetett szankciók mind az ingatlan, mind az új tulajdonos esetében kellemetlen következményeket tudnak okozni.

3.10.2. Mi történik villamosáram tartozás esetén?

A folyamat szolgáltatókként eltérhet, fontos, hogy amint tudomást szerezte hátralékról valamelyik közműszolgáltató esetén, haladéktalanul vedd fel velük a kapcsolatot és érdeklődd meg a lehetőségeidet.

Késedelmes fizetés esetén, felhasználói részére a lejárt esedékességű követelésről első alkalommal fizetési felszólítót normál postai küldeményként, majd tértivevényes fizetési felszólító levelet küld.

Amennyiben a hátralék kiegyenlítése a felszólításokat követően sem történik meg, következő lépés az áramszolgáltatás megszüntetése.

Haladéktalanul fel kell venni a kapcsolatot a szolgáltatóval, hogy van-e lehetőség fizetési könnyítésre, pl. részletfizetésre.

Fontos! Ha a megállapodásban szereplő részösszegeket vagy valamelyik számlát nem rendezed a megjelölt határidőkre, a részletfizetési megállapodás hatályát veszti és a lejárt esedékességű követelést egy összegben kell kifizetned.

Abban az esetben, ha a tartozásod a megadott határidőn belül nem rendezed, vagy a részletfizetési, ill. halasztott fizetési megállapodásban foglaltakat nem tartod be, akkor a villamosenergia-kereskedő megrendeli az elosztói engedélyestől a felhasználási hely áramszolgáltatásból történő kikapcsolását.

A visszakapcsolás/bekapcsolás abban az esetben lehetséges, amennyiben a felhasználó vagy nagykorú megbízottja/meghatalmazottja a munkavégzéskor a helyszínen tartózkodik, és biztosítja visszakapcsolást végző munkatársak részére a mérőhely felülvizsgálatát.

A felhasználási hely kikapcsolását követően a visszakapcsolás feltétele az összes lejárt esedékességű követelés, kamat, felszólítási költség kiegyenlítése az egyetemes szolgáltató felé, valamint a visszakapcsolási díj megfizetése a területileg illetékes elosztói engedélyesnek. A visszakapcsolás előrefizetés mérő felszereléséhez is köthető. Abban az esetben, ha a nyilvántartott teljes követelést a felhasználó a kikapcsolástól számított 30 napon belül nem egyenlíti ki, a villamosenergia-kereskedő a kereskedelmi szerződést felmondja.

Peren kívüli és peres úton történő követelés behajtás

A fizetési hátralékok behajtása peren kívüli eljárás, valamint jogi úton történő peres behajtás keretében is kezdeményezhető. Ezeket a tevékenységeket a villamosenergiakereskedő megbízási szerződéssel rendelkező külső követeléskezelő vállalkozás bevonásával is végezheti, illetve jogosult a követelést harmadik személyre átruházni.

Fontos! Hátralék esetén a szolgáltató különdíjat kérhet a kiküldött fizetési felszólításokért is, melyet a következő számlában érvényesít. Jogi úton történő behajtás esetén az eljárás során felmerült költségek is a Felhasználót terhelik.

3.10.3. Védendő felhasználók, illetve fogyasztók

A lakossági fogyasztók köréből a védendő fogyasztók a védelemre jogosító, külön jogszabályban meghatározott tulajdonságuk alapján szociálisan rászoruló vagy fogyatékkal élő fogyasztóként részesülhetnek a különböző szolgáltatók által nyújtott bánásmódban és kedvezményben.

A szociálisan rászoruló fogyasztót különösen az alábbi kedvezmények illethetik meg:

- részletfizetés,
- fizetési haladék,
- előrefizetés mérő.

Ha a szociálisan rászoruló fogyasztó a részletfizetési lehetőség, illetve a kapott fizetési haladék ellenére sem rendezi a tartozását, vagy a részletfizetésről, illetve halasztott fizetésről szóló megállapodásban foglaltakat nem tartja be, a szolgáltató jogosult a tartozást behajtani.

3.10.4. Védendő fogyasztók nyilvántartásba vétele

Ki kérheti a nyilvántartásba vételt? Az a személy, aki a nyomtatvány kitöltési útmutatójában megfogalmazott törvényi feltételek közül akár egy feltételnek is megfelel. A szociálisan rászoruló fogyasztó a védettséggel járó jogait ugyanakkor csak egy felhasználási helyen gyakorolhatja!

Hol kérhető a nyilvántartásba vétel? Személyesen vagy postai úton is kérhető a védendő fogyasztók nyilvántartásába történő felvétel a felhasználásihely szerint illetékes szolgáltatónál, elosztónál.

A nyilvántartásba vétel nyomtatvány kitöltésével kezdeményezhető.

3.10.5. Ha már fizetési hátraléked van, mire figyelj?

Ha a számlák szerződésszerű teljesítése tartósan problémát okoz, mielőbb keresd fel a szolgáltatódat és jelezd a problémát.

Amennyire lehetséges, kerüld a tartozáshalmozódást, igyekezz minél előbb olyan megfelelő megoldást találni, mellyel elejét veheti a tartozáshalmozódásnak!

A kiadásoknál vedd figyelembe, hogy a közüzemi számlák befizetésének elmaradása esetén a szolgáltatók előbb vagy utóbb az ilyen tartozást is az ingatlanra terhelik.

A késedelem esetére vonatkozó eljárási szabályokról kérdezd meg az ügyintézőt, különösen, ha úgy érzed, valami nem feltétlenül világos!

Ahelyett, hogy kétes piaci szereplőkhöz fordulnál áthidaló kölcsönért, tájékozódj a saját szolgáltatód által nyújtott hasonló célú lehetőségekről.

Tanácsra van szükséged? Fordulj hozzánk bizalommal!

<https://segelyszervezet.hu/penzugyi-tanacsadas-anonim-feluletunkon/>

Konkrét pénzügyi vagy hitellel kapcsolatos kérdés esetén vedd fel a kapcsolatot számlavezető bankoddal, hiteleződdel, hogy személyre szabott, pontos tájékoztatást kapj. Hiteltörlesztési nehézség esetén azonnal jelezd a problémát hiteleződnek! A megoldás kulcsa az együttműködés, valamint, hogy teljes körű és pontos információkat adj pénzügyi helyzetedről.